На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...
Якуб Колас

№ 210 (792)
Пятніца, 12 лістапада 1999 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай і рускай мовах
Перыядычнасць — 5 разоў у тыдзень
Кошт: у кіёсках і крамах — 25000 руб., па падпісцы — 18000 руб., у індывідуальных гандляроў — свабодны.

Народная Воля

Ідзе падпіска на першую палову 2000 года.
Застаёмся разам!

Пейджинговую связь редакции обеспечивает
МОБИЛКОМ пейджинг-система
(017) 222-46-51
(017) 222-46-52

ОСВЕТИТЕЛЬНОЕ ОБОРУДОВАНИЕ ЛАМПЫ КАБЕЛЬ
К и К
8-(017)-213-70-21
8-(017)-213-70-13
Кальченко & К°

Факт

Во время встречи с главой рабочей группы Парламентской ассамблеи ОБСЕ Адрианом Северином Лукашенко сообщил, что по мнению властей, Юрий Захаренко в настоящее время живет в Украине, Виктор Гончар — в России, а Тамара Винникова — на Западе. Об этом говорится в отчете о встрече, распространенном в Вене Консультативно-наблюдательной группой ОБСЕ.

Комментарий

Где они — Захаренко, Гончар и Винникова?

А где, позвольте поинтересоваться, доказательства? Четко и уверенно произнесенные слова — это одно. Реальные же факты — совершенно иное.

А.Лукашенко утверждает, что Захаренко, Гончар и Винникова живут и здравствуют на территории других государств. Допустим. Тогда странно, что об этом ничего не знают в тех странах, которые назвал Лукашенко. Нет такой информации и у их родственников, друзей, соратников, знакомых в конце концов. И почему свои слова А.Г. никак не проиллюстрировал? Неужели в ту же Россию или Украину так проблематично отправить парутройку сотрудников спецслужб, которые на фото- или видеопленку запечатлели бы, как Юрий Николаевич, Виктор Иосифович и Тамара Дмитриевна с кем-то встречаются, о чем-то договариваются или просто прогуливаются по мостовой или, довольные жизнью и положением вещей, пьют кофе? Тогда, демонстрируя разоблачающие происки оппозиции кадры не только Западу, но и каждому жителю Беларуси, А.Лукашенко мог бы вообще ничего не говорить. Все ясно было бы и без слов.

Опять же, наши люди есть везде. Но до сих пор почему-то не нашлось ни одного туриста, иностранца, папарацци, политика, просто сочувствующих или переживающих, которые общались хотя бы с одним из исчезнувшей троицы...

Люди здравомыслящие знают, что А.Лукашенко, скорее всего, никогда не сможет предоставить широкой общественности такие кадры (по крайней мере в отношении того же Захаренко): он-то наверняка хорошо знает, где, когда и по каким причинам были, мягко говоря, "изъяты" из политической и общественной жизни вышеназванные особы. В прошлом, между прочим, высшие должностные лица государства — министр внутренних дел, председатель Центральной избирательной комиссии и председатель Нацбанка Беларуси.

С момента исчезновения Винниковой, Захаренко и Гончара прошло довольно много времени. Но до сих пор — никакой утечки информации. Молчат не только те, кто отдавал распоряжение "устранить". Молчат и те, кто его исполнял...

Кажется, власть предержащим выгодно, чтобы Тамара Дмитриевна Винникова не нашлась. Если она заговорит, обнародует кое-какие документы о финансовых аферах, то автоматически переведет многих влиятельных нынче людей в разряд преступников.

Юрий Николаевич Захаренко тоже не понаслышке знал многие государственные секреты и был в курсе ряда финансовых махинаций. Кроме того, он был опасен еще и потому, что собирался создать Белорусский союз офицеров, альтернативный теперешнему. Союз настоящих офицеров, которые не собираются обслуживать чьи-то "царские" прихоти и замашки, а будут служить Его Величеству Закону и не чувствовать себя зависимыми от вышестоящей дурости.

Что касается Гончара, то он, по мнению многих, был одним из серьезнейших оппонентов Лукашенко и запросто мог представлять опасность его имиджу.

Рискну предположить, что следующей в черном списке неугодных режиму стоит фамилия Лебедько. Слишком уж активно и аргументированно он высказывает свое недовольство нынешней властью. Если, не дай Бог, так и случится, очередной случайностью это уже при всем желании не назовешь...

Марина КОКТЫШ.

Мечаслаў Грыб і Анатоль Лябедзька прадстаўнікі беларускіх парламентарыяў на сесіі Парламенцкай Асамблеі НАТО

11 лістапада ў Амстэрдаме адкрываецца чарговая сесія Парламенцкай Асамблеі Паўночнаатлантычнага альянсу, на якой будуць прадстаўлены парламенты больш як 50 дзяржаў — як тых, што ўваходзяць, так і не ўваходзяць у склад НАТО. Ад парламента Беларусі ў ёй запрошаныя узяць удзел дэпутаты Вярхоўнага Савета Беларусі 13-га скліканння Мечаслаў Грыб і Анатоль Лябедзька.

Перад ад'ездам у Нідэрланды А.Лябедзька паведаміў карэспандэнту БелаПАН, што прадстаўнікі Вярхоўнага Савета хацелі б выступіць перад калегамі, каб праінфармаваць удзельнікаў сесіі аб цяперашняй палітычнай сітуацыі ў Беларусі. Праца сесіі завершыцца 15 лістапада.

Уладзімір ГЛОД, БелаПАН.

Памяць

12 лістапада спаўняецца тры гады, як у аўтамабільнай катастрофе (пры нявысветленых да канца абставінах) загінуў Анатоль МАЙСЕНЯ

Майсеня Анатоль Іосіфавіч (4.1.1959 г., в.Вялікая Ліпа Нясвіжскага раёна — 12.11.1996 г.), беларускі палітолаг, журналіст. Кандыдат філасофскіх навук (1987). Скончыў Мінскі педагагічны інстытут замежных моў (1980). Працаваў на Беларускім рэспубліканскім тэлебачанні, быў палітычным аглядальнікам "Народнай газеты". З 1992 года — прэзідэнт Нацыянальнага цэнтра стратэгічных ініцыятыў "Усход—Захад". Даследаваў гісторыю палітычных рэпрэсій у БССР, сацыяльна-палітычныя працэсы ў канцы 1980-х — 1990-я гады ў Рэспубліцы Беларусь. Загінуў у аўтакатастрофе.

Творы: Забыть не дано. Мн., 1989; Страна несбывшихся надежд. Мн., 1997.

(Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. Т. 5. Мн., 1999.)

З даўніх часоў сярод людзей нашых ходзіць прыказка: "Не купі двара, а купі суседа". Перш чым паставіць новы дом, заўсёды патурбуешся — а хто будзе тваім суседам? Дзяржавы, як людзі, і не менш, чым людзям, дзяржавам патрэбна добрасуседства. Ёсць паразуменне з суседзямі, спакойна на межах — тады і ў дзяржаве можна ўсё на спакойны лад рабіць. І перад незалежнай Беларуссю паўстала цяпер задача заваёўваць на свой бок суседзяў, усталёўваць добрасуседскія сувязі з тымі краінамі, якія маюць агульную мяжу з намі. Але ж ці гатова да гэтага сама Беларусь? Наколькі яе цяперашнія лідэры ўсвядомілі прыярытэтнасць добрасуседства, як яны рэалізуюць гэта ў знешнепалітычнай практыцы?

Па ўсім відаць, не зусім і не лепшым чынам.

Хаатычная знешняя палітыка, якая хутчэй складаецца з канфліктуючых імпульсаў двухтрох яе "галоўных архітэктараў", асабістых амбіцый, чым адпавядае аб'ектыўным нацыянальным інтарэсам Беларусі, — усё гэта прывядзіць да непрыглядная блытаніны і ў адносінах з дзяржавамі-суседзямі. Замест іерархіі прыярытэтаў, дакладна вызначанай палітыкі ў кожным з пяці напрамкаў — Расія, Польшча, Літва, Латвія, Украіна, у залежнасці ад спецыфікі кожнай з пяці суседніх дзяржаў, на самых высокіх узроўнях — бездапаможныя размовы пра роўнае стаўленне да ўсіх, пра адсутнасць усялякіх пераваг і выключэнняў. Каго б гэта ні датычыла.

Замест таго, каб агледзецца навокал, нашы палітыкі і ўрадавыя дзеячы шукаюць партнёраў за сінімі морамі.

Добрасуседства, трывалыя адносіны ўзаемапавагі і ўзаемаразумення з усімі суседзямі — імператыў знешняй палітыкі Беларусі. Гэта бясспрэчна. Але мэта не можа быць дасягнута шляхам штучнага нівеліравання. Тут нельга дзейнічаць на адзін капыл, да кожнага суседа павінен быць індывідуальны падыход, у залежнасці ад яго ўдзельнай вагі на шалях беларускай палітыкі. Нас жа цягне няўмольная сіла інерцыі камуністычнага эгалітарызму.

У аснове формулы добрасуседства ляжаць усведамленне кардынальных перамен у посткамуністычнай Усходняй Еўропе і месца Беларусі ў сістэме каардынат еўрапейскай і сусветнай геапалітыкі. Чым з'яўлялася знешнепалітычнае акружэнне Беларусі да таго, як былі зруйнаваны адзін за адным камуністычныя рэжымы Усходняй Еўропы? Адзіны ўсярэднены, безаблічны фон камуністычнага інтэрнацыяналізму, праз які ледзь-ледзь праглядвалі адметныя рысы нацыянальных інтарэсаў той жа Польшчы ці Латвіі.

Беларусь як частка вялікай дзяржавы была пазбаўлена сваёй знешняй палітыкі. Што ўяўляе сабой знешнепалітычнае акружэнне Беларусі цяпер? Найскладанейшую камбінацыю з нацыянальных інтарэсаў і палітычных памкненняў суседніх дзяржаў, якія, відавочна, далёка не заўсёды ляжаць у адной плоскасці і зусім не абавязкова супадаюць з нацыянальнымі інтарэсамі самой Беларусі. Своеасаблівы паралелаграм сіл. Вось чаму мэта дасягнення добрасуседства выходзіць за межы двухбаковых адносін Беларусі з кожнай з пяці дзяржаў. Яна вызначаецца, па-першае, раўнавагай ці гармоніяй інтарэсаў усіх суб'ектаў у дачыненні да Беларусі, і, па-другое, — гэтыя інтарэсы павінны быць суаднесены з нацыянальнымі інтарэсамі самой Беларусі. Праблема добрасуседства — гэта праблема прапорцый, суадносін, балансу сіл і інтарэсаў. Нельга, напрыклад, "перагружаць" двухбаковыя адносіны Беларусі на пэўных напрамках, бо тым самым мы рызыкуем ссунуць цэнтр цяжару ў нашым знешнепалітычным акружэнні да небяспечнай рысы. А значыць, перакрэсліць агульную перспектыву добрасуседства.

З артыкула А. Майсені "Ці здолее Беларусь авалодаць формулай добрасуседства?", "Звязда", 15—16 снежня 1992 г.

Конкурс на прэмію імя Анатоля Майсені працягваецца

Як вы, шаноўныя чытачы, ведаеце, адразу пасля смерці А.Майсені рэдакцыяй газеты "Народная воля", Беларускай асацыяцыяй журналістаў і Беларускай еўраатлантычнай асацыяцыяй быў аб'яўлены конкурс на прэмію ў яго гонар. Двойчы ўжо падводзіліся вынікі. Пераможцамі станавіліся вядомыя аўтары.

Сёлета конкурс на прэмію імя таленавітага публіцыста, вядомага палітолага, грамадскага дзеяча Анатоля Майсені працягваецца. Вынікі будуць падведзены ў студзені наступнага года.

Беларуская служба "Радыё Свабода"

Новыя хвалі ад 31 кастрычніка 1999 года

Час	кHz	Хвалі
18.00—19.30	6000, 6170, 7155, 9615	49 41 31
22.00—23.30	6010, 6025, 6170 7155	49 41
6.00—7.00	5995, 7275, 7295 9750	49 41 31

Сталая частата на сярэдніх хвалях — 576 кгц

Адрас: 220005 Мінск-5, п/с 111; Vinohradska 1, Praha 110 00 CZ.

Праграму можна слухаць, чытаць, а таксама пісаць у рэдакцыю праз Інтэрнет WWW.SVABODA.ORG

НАСТРОЙЦЕСЯ НА "СВАБОДУ"!

Мікалаю Статкевічу не дазволілі паехаць у Стамбул

Днямі кіраўнік Кансультацыйна-назіральнай групы (КНГ) АБСЕ ў Беларусі Ханс-Георг Вік атрымаў ліст ад Валерыя Коранева — следчага па справе старшыні Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі (Народная Грамада) Мікалая Статкевіча. У лісце гаворыцца, што ўдзел М.Статкевіча ў выязным пасяджэнні рабочай групы па Беларусі Парламенцкай Асамблеі АБСЕ, што мае адбыцца 17 лістапада ў Стамбуле, немагчымы, бо на гэты час запланаваныя следчыя мерапрыемствы па ягонай справе.

М.Статкевіч быў арыштаваны 17 кастрычніка, пасля "Маршу Свабоды" беларускай апазіцыі, адным з арганізатараў якога ён з'яўляўся. Ён абвінавачваецца паводле двух артыкулаў Крымінальнага кодэксу РБ: 186-3 (арганізацыя ці актыўны ўдзел у групавых дзеяннях, якія парушаюць грамадскі парадак), які прадугледжвае да трох гадоў зняволення, і 196-1 (парушэнне парадку арганізацыі і правядзення сходаў, мітынгаў, вулічных шэсцяў, дэманстрацый і пікетавання) — да двух гадоў пазбаўлення волі.

31 кастрычніка М.Статкевіч быў вызвалены пад падпіску аб нявыездзе пасля двухтыднёвай галадоўкі пратэсту. Кіраўніцтва КНГ АБСЕ звярнулася да генеральнага пракурора краіны Алега Бажэлкі з просьбай дазволіць М.Статкевічу выехаць ў Стамбул.

Як паведаміў БелаПАН кіраўнік КНГ АБСЕ Ханс-Георг Вік пасля таго, як была атрымана адмова ад следчага, накіраваў ліст з аналагічнай просьбай віцэ-прэм'еру — міністру замежных спраў Беларусі Уралу Латыпаву.

Аляксей ЗНАТКЕВІЧ.

Стоп-кадр

81-летняя Аксиния Шашок получает пенсию (6 с небольшим миллионов рублей) из рук деревенского почтальона прямо в сельском магазине.

Фото IREX/ProMedia.

Тры пытанні на мяжы стагоддзяў

Юрась БЕЛЕНЬКІ:

Мы яшчэ пазмагаемся за нашу незалежнасць!

1. Самы значны ўрок XX стагоддзя?
2. Ваш найбольш яркі ўспамін на выходзе стагоддзя?
3. Якой вы бачыце Беларусь трэцяга тысячагоддзя?

1. Традыцыйна такая пастаноўка пытання прадугледжвае вызначэнне пэўнай канкрэтнай падзеі. Без прэтэнзіяў на арыгінальнасць хачу адказаць інакш. Кожны дзень стагоддзя, ад пачатку да апошняга, нясе нам гэты ўрок: нельга стварыць дабро праз зло. Нельга прынесці свабоду і дабрабыт, прыгнятаючы іншыя народы, забіраючы жыцці, свабоду іншых людзей. Самыя яскравыя таму пацверджанні, прыклады стагоддзя — прыход да ўлады пад лозунгамі дабра і справядлівасці найбольш крывавых рэжымаў — расійскага бальшавізму і германскага фашызму.

Сённяшнія прыклады — Расія і Беларусь. Расія, якая па духу і сутнасці застаецца імперыяй, прыгнятаючы іншыя народы і ведучы войны, не мае ні дэмакратыі, ні свабоднага грамадства, ні нармальных умоў жыцця для сваіх людзей. І гэта пры тым, што яна валодае велізарнымі прыроднымі рэсурсамі.

На Беларусі ў 1994 годзе да ўлады прыйшоў рэжым, які не нясе светлай стваральнай ідэі пабудовы вольнай незалежнай дзяржавы, свабоды і дэмакратыі. І мы бачым вынік: міжнародная ізаляцыя, цяжкі стан эканомікі, дэвальвацыя маральных каштоўнасцяў у грамадстве.

Галоўны і вечны ўрок, і не толькі XX стагоддзя: Бог даў чалавеку "інструкцыю" для карыстання жышцём — запаведзі, у аснове якіх ляжаць любоў і дабро. Чым больш чалавек адыходзіць ад гэтай "інструкцыі", тым больш няшчасцяў ён мае.

2. Атрыманне незалежнасці Беларуссю. Пасля стагоддзяў генацыду, фізічнага, этнічнага, духоўнага вынішчэння, паўстанняў, спробаў адрадзіць краіну і дух народа Беларусь стала незалежнай.

Тады, у жніўні 1991 года, пасля надання Дэкларацыі аб незалежнасці статута канстытуцыйнага закона, мы, дэпутаты фракцыі БНФ, выйшлі на галоўную плошчу сталіцы да народа. Навокал сябе я бачыў сапраўды шчаслівых людзей!.. Міжволі ўзгадваюцца словы, сказаныя тады Пятром Садоўскім: "У жыцці я зведаў смак добрага віна, каханне жанчыны і яшчэ шмат таго, што складае паўнату жыцця. Але я думаў, што так і памру, не зведаўшы пачуцця жыць у вольнай Беларусі..."

Мы разумелі, што за нашу незалежнасць яшчэ прыйдзецца пазмагацца, але тады... гэта былі сапраўды яркія і шчаслівыя імгненні.

3. Беларусь будзе вольнай і заможнай. Заўважце, мы, прыхільнікі незалежнасці і адраджэння Айчыны, поўныя аптымізму. І гэты аптымізм мае пад сабой трывалую аснову. Глядзіце, людзі ўсё больш і больш бачаць бесперспектыўнасць фальшывых догмаў сённяшняга рэжыму ў Беларусі і ягоных хаўруснікаў у Расіі. Людзі ўсё больш і больш паварочваюцца да хрысціянскіх каштоўнасцяў. Бог стварыў розныя народы, даў ім розныя мовы, запаведзі, па якіх жыць. І тыя народы, якія шануюць тыя каштоўнасці, дасягаюць росквіту ва ўсіх сэнсах.

Гэта, безумоўна, не значыць, што трэба сядзець і чакаць манны нябеснай. За ідэі трэба змагацца, трэба актыўна супрацьстаяць антычалавечым праявам рэжыму.

І я веру, што рана ці позна наш народ будзе вольным, а краіна — незалежнай.

Рубрыку вядзе Вольга КЛАСКОЎСКАЯ.

Брэсцкая вобласць выйшла на другое месца ў рэспубліцы па колькасці выяўленых ВІЧ-інфіцыраваных

Як паведаміў карэспандэнту БелаПАН загадчык прафілактычным аддзелам Брэсцкага абласнога цэнтра прафілактыкі СНІД Сцяпан Завада, за 10 месяцаў на Брэстчыне было выяўлена 36 інфіцыраваных. Усяго ж у вобласці паражоныя ВІЧ-інфекцыяй 120 чалавек, 3 чалавекі на сённяшні дзень памерлі ад СНІД.

Прырост выпадкаў заражэння ВІЧ-інфекцыяй ў вобласці адбыўся пераважна за кошт асоб, якія ўжываюць наркотыкі ўнутрывенна. Усяго ж такім чынам былі заражоныя 108 чалавек. На жаль, ВІЧ-інфіцыраваныя ў асноўным маладыя людзі. 40 працэнтаў з іх моладзь ва ўзросце 20—24 гадоў, 28 працэнтаў — 25—29 гадоў, 10 працэнтаў — 15—19 гадоў. Большасць вірусаносьбітаў (75 працэнтаў) — мужчыны без пэўных заняткаў, а таксама асуджаныя, якія знаходзяцца ў месцах пазбаўлення волі.

У Брэсцкай вобласці пражываюць 4 ВІЧ-інфіцыраваныя пары, дзе носьбітамі вірусу з'яўляюцца муж і жонка, дарэчы, па віне медыкаў было інфіцыравана адно дзіця.

Сярод гарадоў Брэстчыны лідэрства ў гэтым сумным спісе трымае Пінск, дзе сёлета выяўленыя 28 інфіцыраваных (усяго там пражываюць 70 носьбітаў вірусу), потым ідуць Баранавічы (адпаведна 5 і 18 ВІЧ-інфіцыраваных).

Як лічыць Сцяпан Завада, Брэсцкі абласны цэнтр прафілактыкі СНІД аснашчаны ўсім неабходным для абследавання абсталяваннем, аднак катастрафічна не хапае грошай на прафілактычную працу. Зараз, на думку медыкаў, нельга абмяжоўвацца лекцыямі ў школах і ўлёткамі ў бібліятэках. У прафілактычныя мерапрыемствы павінны актыўна ўцягвацца валанцёры з "трупы рызыкі", члены маладзёжных арганізацый, работнікі школ і ўстаноў культуры.

Валянціна КАЗЛОВІЧ.

Сообщение для прессы

5 ноября 1999 года экспертные группы правительства и белорусской оппозиции завершили работу по согласованию условий доступа политической оппозиции к государственным средствам массовой информации на период подготовки переговоров между правительством и оппозиционными политическими партиями. Данные условия были парафированы от имени белорусского правительства Михаилом Сазоновым, а от имени экспертной группы по СМИ от оппозиции г-ном Михаилом Пастуховым.

8 ноября 1999 года Консультативный совет оппозиционных политических партий одобрил протокол согласования условий доступа оппозиции к государственным СМИ. Одобрение соглашения со стороны правительства было направлено 9 ноября 1999 года за подписью В.Д.Дудко, первого заместителя председателя Белтелерадиокомпании Республики Беларусь и В.С.Глушакова, первого заместителя председателя Госкомпечати Республики Беларусь.

По просьбе обеих сторон КНГ ОБСЕ распространяет текст вышеупомянутых соглашений.

8 ноября 1999 года стороны продолжили обсуждение порядка разрешения споров, возникающих в результате возможного несогласия одной из сторон с ходом выполнения вышеуказанных договоренностей. Соответствующий протокол будет парафирован в ходе предстоящей встречи рабочих групп, намеченной на 15 ноября 1999 года.

Консультативно-наблюдательная группа ОБСЕ в Беларуси.

Протокол согласования условий доступа политической оппозиции к государственным СМИ на период подготовки переговоров между правительством и оппозиционными политическими партиями

В соответствии с признанными Республикой Беларусь международными обязательствами в области прав человека, руководствуясь положениями Конституции Республики Беларусь о свободе выражения мнений, политической оппозиции предоставляются следующие условия доступа к государственным СМИ на период подготовки переговоров.

В СФЕРЕ ТЕЛЕВИДЕНИЯ И РАДИО

Национальная государственная телерадиокомпания Республики Беларусь предоставляет политической оппозиции эфирное время:

на телевидении

в информационно-аналитических программах "Палітычныя дыялогі" і "Падзея", в информационной программе "Панарама", а также эфирное время в программах областных телерадиообъединений;

на радио

в политической программе "Разговор по существу", в информационных программах "Радыёфакт" и "Пастфактум-радыё", а также в программах областных телерадиообъединений.

В дальнейшем стороны готовы обсудить вопрос о создании на телевидении и радио новых общественно-политических программ, позволяющих вести в прямом эфире открытый диалог власти и оппозиции, политических партий между собой по насущным проблемам внутренней и внешней политики Республики Беларусь.

Редакции местного радиовещания предоставляют политической оппозиции эфирное время в утренних и вечерних выпусках программ местного радио.

В СФЕРЕ ПЕЧАТИ

Республиканские периодические печатные издания (газеты "Советская Белоруссия", "Народная газета", "Звязда", "Рэспубліка", "Белорусская нива") вводят постоянные рубрики для публикации материалов, предоставленных политической оппозицией.

Данные материалы по возможности равномерно распределяются в указанных периодических печатных изданиях и готовятся к печати в приоритетном порядке.

В отношении местных государственных периодических печатных изданий сохраняется тот же порядок публикации материалов.

Конкретные организационно-технические условия доступа политической оппозиции к государственным электронным средствам массовой информации и печати оговариваются в приложении, которое является неотъемлемой частью настоящего документа.

От правительственной стороны
Подписано: Сазонов
От оппозиционных политических партий
Подписано: Пастухов

Приложение

Организационно-технические условия доступа политической оппозиции к государственным средствам массовой информации

Политической оппозиции предоставляется:

Национальной государственной телерадиокомпанией Республики Беларусь эфирное время в следующих информационных программах:

ТЕЛЕВИДЕНИЯ

— **"Палітычныя дыялогі"** — один раз в неделю (четверг);

— **"Падзея"** — два раза в неделю.

Состав участников этих программ, а также дни выхода в эфир программы "Падзея" определяются Консультативным советом оппозиционных политических партий не позднее чем за четыре дня до эфира. Тематика передач предлагается Консультативным советом оппозиционных политических партий и согласовывается с уполномоченными представителями Национальной государственной телерадиокомпании Республики Беларусь.

Передачу ведет автор программы либо автор совместно с другим журналистом, кандидатура которого согласована с ее участниками. Возможно осуществление диалога самими участниками программы.

Если в передаче участвуют представители от правительства и политической оппозиции, ведущий обязан обеспечить равные возможности для выступления ее участникам.

Редактирование передач допускается с согласия участников. По желанию любой из сторон пленка, готовая к выходу в эфир, может быть предварительно просмотрена.

— В передаче **"Панарама"** предоставляется право для ежедневных сообщений до 1,5 минуты.

Сообщения предоставляются в виде текстовых и (или) видеоматериалов ежедневно до 17.00 уполномоченными на то лицами от Консультативного совета оппозиционных политических партий соответствующим должностным лицам Национальной государственной телерадиокомпании Республики Беларусь.

Предоставляемые материалы согласовываются уполномоченными лицами от Консультативного совета оппозиционных политических партий и Национальной государственной телерадиокомпании Республики Беларусь.

РАДИО

— **"Разговор по существу"** — один раз в неделю (пятница).

Состав участников программы определяется Консультативным советом оппозиционных политических партий не позднее чем за четыре дня до эфира. Тематика передач предлагается Консультативным советом оппозиционных политический паттий и согласовывается с уполномоченными представителями Национальной государственной телерадиокомпании Республики Беларусь.

Если в передаче участвуют представители от правительства и политической оппозиции, ведущий обязан обеспечить равные возможности для выступления ее участникам, в том числе и с учетом телефонных обращений.

— В программах **"Радыёфакт" и "Пастфактум-радыё"** предоставляется право для ежедневных сообщений до 5 минут в каждой программе.

Запись участников указанных программ осуществляется не позднее чем за день до эфира.

Редактирование передач допускается с согласия участников. По желанию любой из сторон пленка, готовая к выходу в эфир, может быть предварительно прослушана.

Вопрос о доступе к эфиру и размещении материалов **в программах областных телерадиообъединений** решается по согласованию уполномоченных лиц от Консультативного совета оппозиционных политических партий и Национальной государственной телерадиокомпании Республики Беларусь.

ПЕЧАТЬ

Право публикации материалов в соответствующих рубриках на страницах следующих **республиканских периодических печатных изданий** — "Советская Белоруссия", "Народная газета", "Звязда"; "Рэспубліка" и "Белорусская нива".

Материалы от политической оппозиции публикуются не менее двух раз в неделю.

Объем материала не должен превышать 250 газетных строк.

Данные материалы готовятся к печати в приоритетном порядке и публикуются, как правило, не позднее чем через два выпуска газеты.

Без согласия автора внесение в текст поправок, искажающих содержание материала, не допускается.

Размещение материалов на газетных полосах происходит с учетом актуальности поднятой в них проблематики.

БелТА через свои каналы передает официальную и иную согласованную руководителями от правительства и политической оппозиции информацию.

Материалы должны быть завизированы уполномоченным на то представителем Консультативного совета оппозиционных политических партий, автором материала и сопровождаться для возможной совместной работы реквизитами автора (фамилия, имя, отчество; почтовый адрес, телефон).

В местных и иных государственных периодических печатных изданиях материалы размещаются с сохранением указанного выше порядка публикации и учетом возможностей конкретного печатного издания. Согласование осуществляется лицами, уполномоченными Консультативным советом оппозиционных политических партий, представителями местных органов власти, учредителями и редакторами изданий.

РАЗРЕШЕНИЕ ВОЗМОЖНЫХ СПОРОВ

В случае возникновения споров между сторонами их разрешает Согласительная комиссия, которую составляют на паритетных началах эксперты от сторон и представители КНГ ОБСЕ.

Технические возможности подготовки материалов для телевидения и радио, а также для указанных государственных печатных изданий обеспечивает Информационный центр при КНГ ОБСЕ.

Народная Воля 12 ЛІСТАПАДА 1999 г.

Стоп-кадр

Вперед, к победе коммунизма!..

Фото IREX/ProMedia.

55 працэнтаў апытаных жыхароў Беларусі станоўча ставяцца да прыватызацыі аб'ектаў камунальнай уласнасці

Падчас сацыялагічнага апытання, праведзенага ў верасні-кастрычніку бягучага года ў 13 буйных прамысловых гарадах Беларусі пад эгідай Міжнароднай фінансавай карпарацыі, рэспандэнтам было прапанавана выказаць сваё стаўленне да прыватызацыі аб'ектаў рознічнага гандлю, бытавога абслугоўвання і грамадскага харчавання. На анкету адказалі 2857 жыхароў краіны.

Большасць апытаных — 55 працэнтаў — адзначылі сваё станоўчае стаўленне да прыватызацыі, 23 працэнты — адмоўнае. 22 працэнтам адказаўшых прыватызацыя аб'ектаў камунальнай уласнасці абыякавая.

Ацэньваючы функцыянаванне прыватнага сектару ў гандлі, грамадскім харчаванні і бытавым абслугоўванні, больш за палову рэспандэнтаў указалі: на змяненні ў лепшы бок у знешнім выглядзе прыватызаваных прадпрыемстваў (61 працэнт); на выкананне вонкавага рамонту (66 працэнтаў) і ўнутранай аддзелкі (69 працэнтаў); на больш зручны для кліентаў час працы (53 працэнты) і пашырэнне асартыменту ў прыватызаваных прадпрыемствах (57 працэнтаў).

Леанід ІГНАЦЬЕЎ.

Дзяржаўнае радыё парушае канстытуцыйныя правы грамадзян на атрыманне дакладнай інфармацыі?

Віцебскі абкам Партыі камуністаў Беларускай (ПКБ) звярнуўся з запытам у абласны камітэт па тэлебачанні і радыёвяшчанні.

Дзяржаўнае радыё, лічаць камуністы, парушыла права грамадзян на інфармацыю, аднабакова асвятліўшы прайшоўшы ў Віцебску мітынг з нагоды гадавіны Кастрычніцкай рэвалюцыі. Вядома, што і ў падрыхтоўцы, і ў правядзенні гэтага мерапрыемства мясцовая арганізацыя ПКБ удзельнічала нароўні з членамі Камуністычнай партыі Беларусі (КПБ). Аднак у радыёрэпартажы пра мітынг слухачы не знайшлі нават узгадвання пра ПКБ. Між тым менавіта з трыбуны мітынгу сакратар абкама ПКБ Генадзь Хобатаў упершыню абнародаваў факт існавання на дзяржаўным узроўні плану ліквідацыі калектыўнай формы ўласнасці на зямлю — гэта, на думку камуністаў, лагічна выцякае з вынікаў рэферэндуму 1996 года.

Радыёслухачы, аднак, пра гэты факт не даведаліся. Такім чынам, лічаць у Віцебскім абкаме ПКБ, дзяржаўнае СМІ парушыла канстытуцыйнае права грамадзян на поўную, дакладную і своечасовую інфармацыю.

Леанід СІМАНАЎ.

Открытое письмо
министру внутренних дел Республики Беларусь генерал-лейтенанту
Ю.Л.СИВАКОВУ

И вот тогда я понял, что это — фашизм

Юрий Леонидович!

Вы уже попали в новейшую историю пока еще независимой Республики Беларусь. Возможно даже, Лукашенко Вас и пострадавших милиционеров наградит, но, выполнив преступный приказ и сотворив Кровавое воскресенье — 17 ОКТЯБРЯ, я думаю, Вы взяли на свою душу большой грех. Пройдет немного времени и родители как пострадавших участников митинга, так и родители пострадавших молодых милиционеров Вас проклянут, и, как Пиночет, Вы предстанете перед справедливым судом.

В 1990 году, когда я был командиром войсковой части на Кавказе, в Кабардино-Балкарии, меня вызвал президент этой республики Валерий Мухамедович Коков и спросил: "Будешь ли ты выполнять приказ из Москвы и разгонять мирные демонстрации, как это делалось в Тбилиси?" На что я ответил: "Нет. За время службы у меня появилось в этой республике много друзей и знакомых. И они могут оказаться в рядах демонстрантов. Вот если они с оружием окружат территорию, где дислоцируется моя воинская часть и ранят хоть одного солдата, тогда я отдам команду на открытие огня". И они митинговали днями и ночами при кострах. Но никто за две недели тогда в Нальчике не пострадал. Так ведь это для меня, белоруса, был чужой народ. Что же делаете Вы с нашим народом? Почему Вы так нас ненавидите? Вы же так долго здесь прожили и прослужили, начиная с Боровухи-1? Неужели в конце XX века вы думаете, что можно избивать, калечить людей только за то, что они имеют отличные от Вас представления о путях развития своего государства. Только за то, что они имеют другие представления о своей национальной культуре, языке и обустройстве своего будущего? Ну не хотим мы быть Российской губернией — так за это нас в тюрьму, бить и пытать?

Так зачем же Вы пошли на эту провокацию? Ведь сразу было понятно, что нельзя белорусский народ загнать в резервацию. Сегодня Вы разрешите собираться людям, не согласным с политикой Лукашенко, на площадке для выгула собак, а завтра вообще разрешите собраться где-нибудь вдалеке от г. Минска? Нет. Этого не будет!

Поэтому и пошел "Марш свободы" по центральной улице. И шли демонстранты мирно, без оружия, камней и палок. За те примерно пять километров, которые прошли демонстранты до места провокации тридцатитысячной колонной, не было повреждено ни одной витрины, ни одного киоска, не поцарапано ни одной автомашины. Ну дошли бы они до площади Независимости, помитинговали и разошлись.

Ведь именно так было 21 июля. Ведь тогда, наткнувшись на цепь омоновцев, колонна демонстрантов свернула на Октябрьскую площадь, помитинговала и разошлась. Так было бы и на этот раз...

Колонна отвернула от милицейского кордона и не пошла по ул. М.Богдановича. Затем колонна не поддалась на провокацию и не повернула на площадь Победы. Но вам нужна была слава **усмирителя народного восстания**, и Вы собрали около 3000 вооруженных до зубов обученных солдат, чтобы проучить инакомыслящих. Поэтому на улице Первомайской Вы подготовили провокацию, оказав, кстати, тем самым медвежью услугу Лукашенко. (Вот это как раз БТ и не показывает.) Когда от основной массы отрезали около 500 участников Марша с одной стороны автобусами с ОМОНОм и перекрыли мост через р. Свислочь омоновцами со щитами, прозвучала команда "К БОЮ". Команды захвата начали выхватывать участников Марша и избивать.

На нашу общую беду, в парке им. Горького делали новую дорожку к Ледовому дворцу, и там была сложена штабелями тротуарная плитка. Вот она-то и стала орудием защиты митингующих. Вот этого Вы и не предусмотрели. Не оппозиция же натаскала и складировала там плитку!

Кроме того, я констатирую, что на сегодняшний день Лукашенко, подобно Гитлеру в 1937 году, разогнав законный парламент, создал свой собственный "карманный" и свою систему безопасности, подобную гестапо, под названием ОМОН для уничтожения инакомыслящих и интеллигенции. Представители этих спецподразделений по зверствам и пыткам по отношению к своему народу полностью копируют гестапо. Мы, а это 62 человека, все это испытали на себе ночью 18 октября. Конкретно с нашей группой задержанных и находящихся в Партизанском РОВД в количестве 15 человек дело обстояло так.

В 6 часов утра в помещение Партизанского РОВД, где мы находились как задержанные в парке им. Горького до суда, ворвалось спецподразделение ОМОН и с криком "Руки за голову! В автобус!" начали избивать кулаками и дубинками, пропуская нас сквозь строй. Среди нас были две девушки, но и с ними обращались самым зверским образом. Полусонных людей избивали по одному. Причем били все 7 омоновцев сразу. После чего в проходе автобуса всех свалили один на одного и наверх забросили двух женщин. При этом продолжали бить по головам. Причем лично я заявил им, что являюсь журналистом газеты.

Омоновцы плевали, пытались мочиться и грозились мужчин "опустить" своими дубинками, а женщин изнасиловать. Когда внизу начали задыхаться, кричали, что сейчас вывезут в лес и закопают, как и всех оппозиционеров, всех, кто против Лукашенко.

Пока автобус ехал, они заставляли плачущих женщин громко петь песню "В траве сидел кузнечик". Мужчин, лежащих друг на друге, избитых и в самых неудобных позах заставляли подпевать. Нам невозможно было даже дышать. Они начали прыгать на лежащих в проходе автобуса ПАЗ людях. Тех, кто не мог петь, били дубинками. После удара по голове я на время потерял сознание. Омоновцы вытащили меня из груды тел, двое ломали руки, а третий толкал в горло и проворачивал там резиновую дубинку. Отпустили меня, думая, что уже задушили, когда я уже начал хрипеть. Меня били и пытали, хотя с моих слов им было известно, что я являюсь корреспондентом газеты "Гражданин и закон". После чего всех усадили на корточки и кричали, что нас всех вывезут за город и закопают. От женщин требовали показывать стриптиз, самым блатным жаргоном оскорбляли нас и всех оппозиционных политиков. Издевательствам подвергалась также молодая женщина Ольга Барьялай, 26 лет. Из сопроводительных документов омоновцам было известно, что у нее трое малолетних детей. Ее бросили на пол, а сверху на нее бросили троих мужчин. Били ногами по голове и требовали больше не ходить на митинги и демонстрации.

Когда я сказал, что знаю кое-кого из их начальства, они заорали, что и Сиваков для них никто. Они признают только Лукашенко. И вот тогда я понял, что это — фашизм. Что для меня было самое страшное, так это то, что среди них были офицеры. Такие по указанию всенародно избранного, не задумываясь, могли закопать и Захаренко, и Винникову, и Гончара с Красовским. Да и любого из нас.

Били нас всех и при сдаче в спецприемнике. Причем все, кому бы мы об этом ни заявляли, только усмехались и во внимание это не принимали. Даже судья Трубников, который рассматривал мое дело.

Извините, что пишу с опозданием, после выхода из тюрьмы. Всех митингующих с видимыми следами побоев постарались упрятать от общественности на 3—15 суток, тратя их в течение 5 минут на человека самым гуманным и справедливым судом без адвоката, защиты и прочих излишних формальностей. Задумайтесь, Юрий Леонидович, хотели бы Вы оказаться на моем месте?

Государственная пресса и телевидение в очередной раз в лучших геббельсовских традициях пытается расслоить общество. Но на самом деле все было не так, как они это преподносят.

Все потерпевшие обратились в прокуратуру, сняли побои в судмедэкспертизе, обратились также в различные правозащитные организации и Комиссию по пыткам при ООН.

Все мы требуем:

1. Назначить служебное расследование и выявить конкретных исполнителей пыток и издевательств при перевозке задержанных из Партизанского и других РОВД в спецприемник ночью и утром 18 октября 1999 года. Мы готовы участвовать в следственном эксперименте и присутствовать при опознании.

2. Прекратить в войсках политику вседозволенности и натаскивания спецподразделений для разгона демонстраций.

3. Требуем, чтобы Вы нашли в себе смелость и подали в отставку, учитывая то, что не предотвратили массового побоища. Требуем оградить нас от преследований со стороны Ваших карательных органов и спецслужб.

4. Известить общественность и пострадавших о результатах проведенной проверки и мерах, примененных к преступникам в погонах.

Владимир ЧЕРНОВ,
подполковник запаса.

P.S. Под письмом стоят также подписи многих из потерпевших.

Згодна з праектам бюджэту Беларусі на 2000 год, межавы дэфіцыт бюджэту складзе 102,8 мільярда рублёў

Расходы рэспубліканскага бюджэту ў 2000 годзе прадугледжваюцца ў памеры 1 339 205 150 тысяч рублёў, даходы — 1 236 353 436 тысяч рублёў. Гэта вынікае з праекта Закона аб бюджэце, які быў ухвалены на пасяджэнні Савета міністраў Беларусі 9 лістапада. Межавы памер дэфіцыту бюджэту плануецца зацвердзіць у суме 102 851 714 тысяч рублёў. Пакрыццё дэфіцыту будзе ажыццяўляцца ў асноўным за кошт крэдытаў Нацыянальнага банка (на агульную суму 75 875 887,5 тысячы).

Згодна з праектам, даходная частка рэспубліканскага бюджэту на 45,8 працэнта будзе сфарміраваная за кошт унутраных падаткаў на тавары і паслугі (у тым ліку падатку на дабаўленую вартасць, акцызаў, даходаў ад знешняга гандлю), на 16,7 працэнта — за кошт прамых падаткаў на даходы і прыбытак, на 15,7 працэнта — за кошт даходаў дзяржаўных мэтавых бюджэтных фондаў).

Самы буйны артыкул расходнай часткі — "Іншыя расходы" — уключае ў сябе фінансавую дапамогу бюджэтам іншых узроўняў, фінансаванне выбараў і рэферэндумаў, рэзервовага фонду кіраўніка дзяржавы і некаторыя іншыя расходы. Ягоная ўдзельная вага ў агульнай долі бюджэтных расходаў прадугледжваецца ў памеры 17,6 працэнта. Доля расходаў дзяржаўных мэтавых бюджэтных фондаў — каля 14 працэнтаў, расходаў на праваахоўную дзейнасць і забеспячэнне бяспекі — каля 8 працэнтаў, на капітальныя ўкладанні — 6,9 працэнта, ахову здароўя і фізічную культуру — 6,8 працэнта, папярэджанне і ліквідацыю наступстваў надзвычайных сітуацый і стыхійных бедстваў — 6,4 працэнта, адукацыю — 6 працэнтаў, сацыяльную палітыку — 5,7 працэнта, нацыянальную абарону — 4,7 працэнта, абслугоўванне дзяржаўнага доўгу — 4,7 працэнта, папаўненне дзяржаўных запасаў і рэзерваў — 3,5 працэнта, сельскую гаспадарку — 2,7 працэнта, дзяржаўнае крыванне і мясцовае самакіраванне — 2,6 працэнта, навуку — каля 2,5 працэнта, ахову навакольнага асяроддзя і прыродных рэсурсаў — 2,3 працэнта, прамысловасць, энергетыку і будаўнічы комплекс — 1,6 працэнта.

У грашова-крэдытнай палітыцы на 2000 год прадугледжваецца скарачэнне аб'ёмаў крэдытнай эмісіі, што, як чакаецца, станоўча паўплывае на заглушэнне інфляцыйных працэсаў. Як адзначалася на пасяджэнні Савета міністраў, крэдытаванне павінна быць пераразмеркавана на карысць прамысловага комплексу. У жыллёвым жа будаўніцтве і аграрным сектары, якія дагэтуль крэдытаваліся ў асноўным за кошт эмісіі, павінны быць адшуканыя іншыя крыніцы фінансавання. "Хопіць эмісійнага крэдытавання, таму што гэта наркотык для эканомікі", — заявіў прэм'ер-міністр Сяргей Лінг.

У адпаведнасці з праектам бюджэту, памер прыросту дзяржаўнага ўнутранага доўгу не можа перавышаць 3 працэнты ад валавога ўнутранага прадукта. Ліміт знешняга дзяржаўнага доўгу на канец 2000 года плануецца ў памеры 2 мільярда долараў ЗША.

Праект Закона аб бюджэце пасля канчатковай дапрацоўкі яго ва ўрадзе падлягае зацвярджэнню дзвюма палатамі Нацыянальнага сходу. Пасля гэтага ён будзе накіраваны на разгляд кіраўніку дзяржавы.

Сяргей СНЕГІН, БелаПАН.

Конкурс

Міс Беларускай стальной магістралі

Беларуская чыгунка і Беларускі прафесійны саюз чыгуначнікаў і транспартных будаўнікоў абвясцілі аб правядзенні 3 снежня чарговага конкурсу прафесійнага майстэрства "Міс Беларускай стальной магістралі".

Конкурс праводзіцца раз у тры гады, яго мэта — папулярызацыя прафесіі "праваднік пасажырскіх вагонаў" сярод рабочай моладзі і навучэнцаў. Падчас конкурсу выяўляюцца лепшыя праваднікі Беларускай чыгункі, вызначаецца ўзровень прафесійнай падрыхтоўкі сярод праваднікоў. Згодна з умовамі конкурсу, у ім удзельнічаюць пераможцы конкурсаў структурных падраздзяленняў БЧ ва ўзросце 20—27 гадоў, якія працуюць па сваёй прафесіі не менш за два гады і зарэкамендавалі сябе "як узорны праваднік з высокай культурай абслугоўвання пасажыраў".

Конкурс праводзіцца ў пяць этапаў. Дзяўчыны павінны будуць коратка распавесці пра сябе і сваю прафесію, прыняць правільнае рашэнне ў неардынарнай сітуацыі на вытворчасці, выканаць танец, скласці восеньскі букет, сервіраваць стол на вачах у гледачоў і журы, а таксама прадэманстраваць веды нацыянальнай беларускай культуры. Усе ўдзельніцы конкурсу будуць узнагароджаныя падарункамі, а пераможцы па ўсіх намінацыях — каштоўным прызам.

Ірына САЗАНОВІЧ, БелаПАН.

Чаму?

А беларуская кніга — у дальнім кутку

Паважаная рэдакцыя!

Днямі я наведала кнігарню "Эўрыка" ў Мінску на вуліцы Куйбышава. І ў чарговы раз знайшла пацвярджэнне таму, як абыякава ставіцца беларуская дзяржава да беларускай літаратуры. Было проста няўцям, чаму гэта большая колькасць паліц у краме літаральна нашпігавана бульварнымі "шэдэўрамі" ў кідкіх, але безгустоўных каляровых вокладках, якія навязваюцца пакупніку. А кнігі на нашай роднай мове ў невялікай колькасці сціпла стаяць у самых далёкіх кутках магазіна.

Дзякуй Богу, я пабачыла тут асобнікі вершаў слынных класікаў — Я.Купалы, Я.Коласа, М.Багдановіча, вядомую ананімную паэму "Тарас на Парнасе", а таксама некалькі кніжак для дзяцей, напісаных сучаснымі беларускімі творцамі.

Але гэта амаль усё! Прычым такую мізэрную наяўнасць твораў беларускай літаратуры бачыш у большасці нашых кнігарняў. Вядома, можна пачуць у апраўданне гэтаму пра недахоп сродкаў на выданне кніг на роднай мове, цяжкае эканамічнае становішча ў краіне. Але на іншае, можа, не такое і патрэбнае, сродкі знаходзяцца. Няўжо мы дадзім канчаткова зруйнаваць нашу культуру, знішчыць апошні напамін пра тое, што мы — нацыя?

Добрая кніга на роднай мове — наша духоўнае апірышча, наш сябра і дарадца ў жыцці.

З павагай —
Ірына ПАРХОМЕНКА,
навучэнка ліцэя імя Я.Коласа,
14 гадоў.

Мінск.

Канфіскоўваць будуць усё. Але па новых правілах...

Пленум Вярхоўнага суда Рэспублікі Беларусь прыняў пастанову аб удакладненні практыкі прызначэння судамі канфіскацыі маёмасці па крымінальных справах. Гэты дакумент прадугледжвае ўсе нюансы, якія ўзнікаюць у дзейнасці судоў пры вынясенні імі прысудаў па крымінальных справах, у тым ліку аб канфіскацыі маёмасці.

Згодна з пастановай, канфіскацыя маёмасці можа быць прызначана толькі ў якасці дадатковага пакарання і толькі ў выпадках, калі такі від пакарання прадугледжаны санкцыяй артыкула крымінальнага закона, паводле якога асоба прызнана вінаватай. Калі ж асоба прызнана вінаватай ва ўчыненні некалькіх злачынстваў, прадугледжаных рознымі артыкуламі Крымінальнага кодэксу РБ, дадатковае пакаранне — канфіскацыю маёмасці, як і асноўнае, суд павінен прызначаць асобна за кожнае злачынства.

Суды, як адзначаецца ў дакуменце, павінны мець на ўвазе, што пры канфіскацыі ўсёй маёмасці маецца на ўвазе канфіскацыя рухомай і нерухомай маёмасці асуджанага, у тым ліку каштоўных папер і працэнтаў па іх. Канфіскацыі таксама падлягаюць долі асуджанага ў агульнай уласнасці. Пры гэтым павінны быць улічаныя правы і законныя інтарэсы сям'і асуджанага, пражываючай сумесна з ім.

Пленум Вярхоўнага суда абавязаў судовую калегію па крымінальных справах, ваенную калегію УС РБ, абласныя, Мінскі гарадскі і Беларускі ваенны суды пры разглядзе спраў у касацыйным і наглядным парадку дакладна прытрымлівацца абгрунтаванасць прымянення або непрымянення судамі канфіскацыі маёмасці.

На думку спецыялістаў, удакладненне практыкі прызначэння судамі канфіскацыі маёмасці па крымінальных справах звязана, у тым ліку, з асаблівасцямі новага Крымінальнага кодэксу Рэспублікі Беларусь, які ўступіць у дзеянне ў 2000 годзе. У ім гэтае дадатковае пакаранне прадугледжана толькі ў дзевяці артыкулах.

Такі больш дэмакратычны падыход, лічаць эксперты, дазволіць наблізіць нормы беларускага права да норм міжнароднага права, па якіх канфіскацыя маёмасці прымяняецца вельмі рэдка.

Алег САКАЛОЎ, БелаПАН.

Рабочае месца ці небяспечная зона?

З пачатку бягучага года на прадпрыемствах і ў арганізацыях Магілёва на сваіх рабочых месцах загінулі 7 чалавек, 25 атрымалі цяжкія зняверчанні.

Кіраўнікі абласнога ўпраўлення Камітэта па ахове працы Міністэрства працы Беларусі звязваюць рост траўматызму з нездавальняючай працай службаў аховы працы на вытворчасці. З гэтай высновай цалкам згодныя і спецыялісты з Магілёўскага абласнога аб'яднання прафсаюзаў. Паводле іх інфармацыі, напрыклад, прадпрыемствы аграпрамысловага комплексу вобласці ўкамплектаваныя спецыялістамі па ахове працы толькі на дзесятую частку ад неабходнага. На шэрагу заводаў аховай працы займаюцца або выпадковыя людзі, або спецыялісты на ўмовах сумяшчальніцтва.

Канстанцін УВАРАЎ.

Лидская экзотика

Дом из песка

Если посмотреть на документы, получается, что нет более добротного сооружения, чем сданный три года назад "под ключ" дом № 66 по улице Рыбиновского в городе Лиде. Но стоит оторвать взгляд от бумаг и обратить его к самому дому, начинаешь понимать, почему горожане называют его "восьмым чудом света".

Вы увидите отнюдь не ровную стену, которая в своем пути от фундамента до крыши выписывает такие изгибы, что напрочь рушит поговорку "ровная, как стена". Сама она при этом тоже потихоньку рушится. Оптимисты попытались выпрямить кривые "завихрения" стены при помощи штукатурки, но геометрия — это наука серьезная, и замазать ее штукатуркой так и не удалось.

Из злополучного дома, что называется, труха сыплется. Да и если бы только труха. А то ведь и кирпичи порой падают со стен, разбиваясь пока еще только у ног немеющих от страха прохожих.

Однажды не то что отдельно взятый кирпич, а часть торцовой стены обвалилась во внутреннюю часть дома на уровне одного из подъездов пятого этажа. Когда стали разбираться, что к чему, выяснилось, что лепили эту часть стены не на цементном растворе, а на известковом. Видя такие дела, жильцы уже особенно не удивлялись из-за регулярно протекающей крыши или рассыпающихся под ногами лестничных ступеней.

Дом № 66 возведен ПМК Гродненского облпотребсоюза и принадлежит кооперативу индивидуальных застройщиков (КИЗу). Этот шедевр местной архитектуры возводился под чутким руководством начальника здешних строителей Генрика Сарело, по распоряжению которого с жильцов взыскивались такие "бабки", что на них впору было превратить КИЗовские квартиры в настоящие дворцы. Но шиковать новоселам не пришлось, ибо заполучили они свои жилища в таком состоянии, словно те прошли через бомбежки, землетрясения и разные прочие катаклизмы. Даже окна были сработаны на военный лад: их стекла состояли из кусков, хотя по документам вырисовывались как совершенно цельные.

Что до ландшафта вокруг дома, он тоже не радовал глаз. Строители раскатали возле дома асфальт, но сплоховали с технологией его укладки и прогнали свое укладочное мероприятие по второму кругу. Несмотря на головотяпство своих рабочих, Сарело тем не менее исправно взыскал денежки с ни в чем не повинных жильцов, которые дважды оплатили свой многострадальный асфальт.

О долготерпении и покорности белорусов ходят легенды. А иногда и анекдоты. КИЗовцы погрустили и, поминая крепкими словцами строителей, начали собственноручно устранять оставленные ими дефекты.

Нашлись, впрочем, и "неправильные" белорусы, которые стали "качать" права, озадачили Сарело жалобами и потребовали от него устранить недоделки. Начальник ПМК отнесся к этому по-философски и рассуждал по принципу, что если даже такой хороший человек, как Диоген, жил в бочке, то обитателям дома N 66 грех на кого-то обижаться, ибо их жилищные условия несравненно лучше Диогеновых. Иначе выскочек накажет судьба. Она-то и материализовалась в облике личного водителя Сарело, который самовольно захватил подвальное помещение самого вредного жалобщика, пока тот был в командировке. На все увещевания правления КИЗа и воззвания к совести шофер гордо ответствовал, что положил он на всех...

И все же непокорные не сдавались. Они осыпали жалобами все мыслимые и немыслимые инстанции, но отовсюду получали отписки. Увенчанные печатями самых солидных правоохранительных структур, они выглядели очень убедительно и заканчивались, как правило, стандартной ключевой фразой: **"В результате проведенной ревизии фактов неправильного учета стройматериалов, ошибок и завышений в оплате выполненных работ подрядными организациями и других нарушений и злоупотреблений выявлено не было"**. И ходили бы те, кто жаловался, с ярлыками кляузников, но занявшийся этим делом Комитет государственного контроля нежданно-негаданно пришел к совершенно противоположным выводам:

"Лидской ПМК ОПС получена необоснованная выручка на сумму 363 349 200 руб. (все указанные здесь и далее цены приведены по состоянию на 1996 год. — **Авт.) при строительстве указанного объекта за счет завышения цены (расценок), норм списания на отдельные материалы, неправильного применения некоторых коэффициентов на лимитированные затраты и других факторов...**

Установлено, что в квартирах №№29 и 38 работы по устройству стяжки под полы и штукатурке стен в кв.№29 выполнены с нарушением нормативных требований СНиП, то есть в качестве стяжки был использован раствор практически с отсутствием цемента, что привело к полной непригодности стяжки, а для штукатурных работ применен слабый известковый раствор, который, затвердев, рассыпался при механическом воздействии...

За данные правонарушения подрядчик привлечен к административной ответственности согласно действующему законодательству (Сарело и его заместитель были оштрафованы, штраф также наложили и на возглавляемый ими ПМК. — **Авт.**)".

Госкомконтроль "накопал" еще множество других "ляпов" ПМК. Лидские прокуратура и милиция, которые со всеми своими ревизиями так и не заметили за Сарело и К° чего-нибудь крамольного, попали в оч-чень пикантную ситуацию.

И все же разоблачение строителей "нехорошего" дома осталось только на бумаге, ибо жильцы, которым ПМК с учетом всяких там инфляций и индексаций должен несколько миллиардов "зайчиков", почему-то стесняются податься в суд и затребовать там свои кровные денежки.

— Страшно нам туда идти, вот если бы вы статью в "Народной воле" напечатали, так смелости у нас бы и прибавилось, — исповедовались они передо мной.

А ведь смелости-то жильцам дома № 66 не занимать. Для того чтобы читатели смогли ее оценить, процитирую акт обследования этого дома: **"уложены лестничные марши с заниженными прочностными характеристиками бетона, что привело за первый год эксплуатации к большому разрушению поверхностного слоя ступеней и может привести в дальнейшем к обрушению маршей. Требуется их замена или усиление. На лестничных площадках и лестничных маршах имеются глубокие сколы и частично оголенная арматура, что может привести к травматизму проживающих жильцов..."**.

Сие означает, что шагающий по лестнице человек может провалиться вместе со ступеньками на голову другому, шествующему внизу смельчаку. Даже веревочная лестница отличается куда большей степенью надежности.

Но, пройдя через это испытание, счастливец еще не уходит из зоны риска. Потому что, как сказано в акте, **"в козырьке на крыльце входа в 1-й подъезд практически разрушены консольные перемычки, удерживающие элементы козырька входа, что угрожает его обрушением"**. Так что на входе в родной дом жилец может схлопотать по черепушке кирпичом, а то и всем козырьком. Из всего этого можно сделать только один вывод: этим людям нет равных в смелости, они показывают ее ежедневно, а иногда ежечасно и ежеминутно. Только вот почему-то боятся они пойти в суд, чтобы он избавил их от нешуточной, если не смертельной опасности. Вот уж поистине, смелость белоруса — безрассудна.

Сергей НАВОЕВ.

Это было...

За что страдали евреи?

Насколько известно из скупых литературных источников, волна антиеврейских погромов пронеслась по югу России после убийства в Санкт-Петербурге царя Александра II. Однако кому-то нужно было пустить "утку" о том, что (цитирую): "Жиды кокнули императора, как в тогдашнем Елизаветграде *(ныне Кировоград, Украина)* в апреле 1881 года начали громить еврейские торговые лавки, дома, при этом убивая и калеча их владельцев. На самом же деле российского императора лишил жизни член тайной террористической организации "Народная Воля" белорусский дворянин (шляхтич) Игнат Гриневицкий (1856—1881 г.ж.), уроженец имения Басин Бобруйского уезда (см."Краткую энциклопедию Бел.ССР", том 5-й, стр.173).

Затем гнев верноподданных убиенного самодержца (с позволения властей, разумеется) распространился на другие города и местечки Российской империи, докатившись, таким образом, до Киева и Одессы. В 1883 году имели место погромы в Кривом Роге и Новомосковске, в 1884-м — уже в Нижнем Новгороде. А в 1891—1892 гг. 20 тысяч евреев в принудительном порядке выселили из Москвы. Во время же трехдневного буйства (1903 г.) в Кишиневе были убиты 45 евреев, свыше 400 ранены и покалечены. Разграблено 7 тысяч домов и 600 лавок. Более 200 антиеврейских погромов совершено было также в 1905—1906 гг.

Позднее, в годы гражданской войны, еврейские погромы трансформировались в настоящий геноцид. По оценкам компетентных историков, от тысячи погромов пострадали около 700 еврейских общин на Украине и более 100 — в России. Иначе говоря, в общей сложности было уничтожено физически 70 тысяч человек еврейской национальности.

Видимо, поэтому многие евреи в период гражданской войны оказались на стороне большевиков, на стороне "красных".

В нашем крае евреи впервые появились еще во времена правления полоцкого князя Всеслава Чародея (1044—1101 гг.). Позже, в XIV веке, когда в Западной Европе (Германии, Испании и др.) началось массовое преследование евреев, они находили приют в Великом княжестве Литовском — стране, где терпимо относились к людям разной веры.

Первые еврейские общины на землях Белой Руси возникли тогда в Бресте и Гродно (конец XIV в.). Со второй половины XVI века евреи начали занимать заметное место в этнической структуре населения нашей некогда могучей империи — ВКЛ.

После аннексии (насильственного присоединения) Россией наши земли вошли в так называемую границу оседлости, вне которой царское правительство в 1794 г. запретило евреям селиться. Согласно первой всеобщей российской переписи 1897 года, в крупных городах Беларуси картина была такая: 52 процента населения составили евреи в Витебске, 50 — в Могилеве, 52 — в Менске (прим. — до 1938 г. нынешний Минск имел официальное название Менск), 51 — в Борисове, 55 — в Гомеле, 48 — в Гродно, 74 — в Пинске, 77 — в Слуцке, 65 процентов — в Бресте и т.д.

Стоит заметить, что рекордное число евреев среди жителей было зафиксировано в западнобелорусском городе Слониме (80 процентов) в 1940 году, куда они переселились на постоянное место жительства после нападения фашистской Германии на Польшу в сентябре 1939 г.

В 1914 г. на территории Беларуси проживало 1 миллион 250 тысяч евреев (около 14 процентов населения).

Первая мировая война принесла белорусским евреям огромные бедствия: они были изгнаны из прифронтовой полосы и, как утверждает белорусский историк Э.Иоффе, сто тысяч евреев погибли непосредственно на фронтах.

После Февральской (1917 г.) революции в России Временное правительство А.Керенского 20 марта того же года сразу отменило антиеврейское законодательство Российской империи, в результате чего наш город Менск стал одним из центров сионистского движения.

Во время второй мировой войны в результате гитлеровского геноцида погибло 300 тысяч белорусских евреев.

По переписи 1989 г. в БССР насчитывалось 112 тысяч евреев (чуть больше 1 процента).

В последнее десятилетие увеличилось количество евреев, эмигрирующих из Беларуси в Израиль, США и другие страны. Вероятно, страх чернобыльской катастрофы и экономическая нестабильность заставляют евреев искать лучшей доли на землях обетованных, искать свое место под солнцем. Что ж, вольному — воля.

Александр ШУСТОВСКИЙ.

г.Борисов.

Працуе "тэлефон даверу" МУС Беларусі

У кастрычніку з удзелам супрацоўнікаў службы "тэлефона даверу" Міністэрства ўнутраных спраў Беларусі **(017) 229-72-22** было раскрыта тры злачынствы; да адміністрацыйнай адказнасці прыцягнутыя 24 правапарушальнікі; затрыманы злачынца, які знаходзіўся ў рэспубліканскім вышуку.

Пра гэта БелаПАН паведаміў выконваючы абавязкі начальніка прэс-цэнтра МУС РБ Віталій Грынкевіч.

Так, напрыклад, пакупнікі гомельскай крамы "Аўтамотаспортсервіс" скардзіліся на яе дырэктара, які грэбаваў існуючымі правіламі гандлю. У выніку рэвізіі, праведзенай у краме, выяўлена ўтойванне даходаў. У дачыненні да дырэктара ўзбуджана крымінальная справа па артыкуле 91, частка 1 Крымінальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь — "Крадзеж маёмасці шляхам прысваення, растраты або злоўжывання службовым становішчам".

На працягу месяца па "тэлефоне даверу" МУС РБ таксама паступалі скаргі на супрацоўнікаў міліцыі — у прыватнасці, на трох участковых інспектараў і аднаго супрацоўніка ДАІ. У выніку ў дачыненні да апошняга праводзіцца службовы разбор, а ўчастковыя пакараныя ў дысцыплінарным парадку.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ.

Народная Воля 12 ЛІСТАПАДА 1999 г.

Позиция Масхадова и Явлинского

Президент Чечни Аслан Масхадов выразил готовность передать российским властям любого чеченца, который будет признан виновным в организации терактов на территории России. В интервью "Радио Свобода" Масхадов заявил, что мирные инициативы, которые он предлагал обсудить с российским руководством, мало отличаются от предложений лидера партии "Яблоко" Григория Явлинского. Явлинский предложил прекратить военную операцию в Чечне и начать переговоры с Масхадовым. Условия переговоров — освобождение всех заложников, создание основ гражданского государства в Чечне, выдача террористов и принятие мер для разоружения всех незаконных формирований. В заявлении лидера "Яблока" говорится, что в случае отказа Масхадова эти задачи должны быть решены российскими войсками, при том что мирному населению предварительно будут даны 30 суток, чтобы покинуть зону боевых действий.

Торжества в Берлине

В Германии прошли широкие торжества по случаю 10-й годовщины падения Берлинской стены — символа "холодной войны". После торжественного заседания берлинского сената, посвященного объединению двух германских государств, открылось заседание Бундестага, на котором выступили руководители ФРГ и главные "архитекторы" объединения — бывший канцлер Германии Гельмут Коль, экс-президент СССР Михаил Горбачев и бывший президент США Джордж Буш. На улицах города состоялись концерты.

Одиннадцать кандидатов на пост губернатора

Председатель Государственной думы России Геннадий Селезнев зарегистрирован кандидатом на пост губернатора Московской области. Селезнев сдал в областную избирательную комиссию более 89 тысяч подписей. Он стал вторым после депутата Госдумы Бориса Громова зарегистрированным кандидатом на пост главы администрации Московской области. О намерении участвовать в выборах губернатора Подмосковья заявили 11 человек. Регистрация заканчивается 18 ноября.

Зеркало

Требуют выдачи зарплаты

Два из трех пассажирских автотранспортных предприятий Хабаровска начали бессрочную забастовку. Работники предприятий требуют погасить задолженность по зарплате и повысить ее на 50 процентов. Долг транспортникам составляет пять с половиной миллионов рублей. Как сообщает корреспондент "Радио Свобода", жители Хабаровска в основном поддержали бастующих, несмотря на то, что южный и северный районы города оказались без автобусного сообщения. В Приморском крае уже неделю продолжается забастовка 130 работников Артемовской ТЭЦ, требующих погашения задолженности по зарплате за пять месяцев.

О взятках в странах бывшего СССР

Уровень взяточничества в странах бывшего СССР в два раза выше, чем в Восточной Европе. К такому выводу пришли эксперты Европейского банка реконструкции и развития и Всемирного банка после обследования трех тысяч предприятий из 20 стран. Наибольшие суммы взятки — до 8 процентов от среднегодового дохода компаний — тратят предприятия Грузии. На Украине этот показатель равен шести с половиной процентам, в России — четырем. Треть опрошенных предприятий Венгрии и Польши признались в том, что им приходится давать взятки. В России этот показатель немного ниже. По данным экспертов, основное бремя коррупции ложится на частные компании.

"Смертный грех" Шеварднадзе

Папа Римский Иоанн Павел Второй отслужил в Тбилиси святую мессу для десяти тысяч верующих из Грузии, Армении, Азербайджана и России. На литургии присутствовал президент Грузии Эдуард Шеварднадзе и другие официальные лица. Накануне Патриархия Грузинской православной церкви официально предупредила верующих, что православные христиане, присутствующие на католической мессе, совершают смертный грех. По мнению наблюдателей, присутствие Шеварднадзе на литургии может негативно отразиться на отношениях между властями Грузии и Грузинской Патриархией.

Гавел обвиняет Россию

Президент Чехии Вацлав Гавел считает, что именно российская имперская политика на Кавказе привела к зарождению там фундаменталистских настроений и терроризму. В интервью немецкому журналу "Шпигель" Гавел отметил, что причина нынешнего положения на Кавказе — давнее высокомерное отношение России к кавказским народам.

Футбольные болельщики получили от 3 до 10 лет

Четверо немецких хулиганов-болельщиков, зверски избивших полицейского во время прошлогоднего чемпионата мира по футболу во Франции, приговорены к длительным срокам заключения — от 3,5 до 10 лет. Приговор был вынесен судом в городе Эссен, Германия. При вынесении приговора присутствовал пострадавший французский полицейский, ставший инвалидом.

О выборах в Югославии

Парламент Сербии собрался в Белграде на заседание — впервые за три месяца. Оппозиция, добивающаяся отставки президента Югославии Слободана Милошевича, воспользовалась случаем и предложила обсудить вопрос о досрочных выборах. Парламент принял предложение большинством голосов. Сербское движение обновления — самая крупная оппозиционная партия, представленная в парламенте, предлагает провести выборы еще до конца этого года.

Роздум

Ні веры сваёй і ні мовы сваёй...

Радасць якая! 28 верасня да нас у Ігумень (Чэрвень па-савецку) прыехаў Аляксандр Рыгоравіч, і цана на хлеб раптам упала з шасцідзесяці дзвюх тысяч за бохан — не паверыце — да дваццаці чатырох. Праўда, пратрымалася ўсяго тры дні. А 9 кастрычніка мясцовая газета "Раённы веснік" надрукавала "мерапрыемствы па выкананні даручэнняў" Рыгоравіча, якія будуць выкананы "пры ўмове фінансавай дапамогі дзяржавы".

Сярод васемнаццаці пунктаў гаспадарчага накірунку (рамонт дарогі, будаўніцтва лазні і да т.п.) адзін, пад нумарам адзінаццаць, мяне занепакоіў: "Да 12 кастрычніка 1999 года вывучыць меркаванне бацькоў аб мове выкладання ў школах Чэрвеня. Пры неабходнасці ўнесці адпаведныя прапановы". Няўжо, думаю, інтэграцыі з раённай "вертыкалі" выйшлі з такой ініцыятывай, ведаючы прыхільнасць Рыгоравіча да ўсяго расійскага — нафты, спецслужбаў, мовы? Бо яшчэ на самым пачатку свайго прэзідэнцтва ў кузні педагагічных кадраў Беларусі ён распавёў, што "белорусский язык — неразвитый", што "великие мысли можно высказать только по-русски и по-английски"... Замест абурэння, угодліва пляскалі ў ладкі будучыя настаўнікі і настаўнікі будучых настаўнікаў.

Аднак аказалася, што "вертыкальшчыкі" на гэты раз ні пры чым. А сігнал Аляксандру Рыгоравічу паступіў ад выкладчыцы беларускай мовы і літаратуры вучылішча будаўнікоў Наталлі Міхайлаўны Шалупенка. Як толькі той выйшаў з прадуктовага магазіна, яна кінулася да яго з пытаннем: "Почему у нас в Червене из четырех средних школ только одна русская?".

У аддзеле адукацыі мяне спрабавалі супакоіць: маўляў, не гэтак проста перавесці беларускія школы на рускую мову, спатрэбіцца ж рускія падручнікі, на гэта патрэбны грошы і час... Але супакоіць не змаглі, бо я ўжо немалады чалавек і шмат на сваім вяку пабачыў: гэта на беларускую мову пераходзіць марудна і няпроста, а на рускую — раз плюнуць. Заўсёды знойдуцца два-тры агрэсіўных бацькі-актывісты з тутэйшых малаадукаваных манкуртаў ці з прыезджых шавіністаў і падымуць лямант у "абарону" рускай мовы. А родную бараніць не будзе каму, бо мы, беларусы, надта ж памяркоўныя, нам "абы не было вайны". Дык, можа, і праўда, мы людзі другога гатунку, і хай намі кіруе набрыдзь?

А ў Ігумені русіфікатары разгуляліся, як ніколі. Не ўбачыш ужо афішу кінатэатра ці "центра культуры и досуга" на беларускай мове. Некалі беларускамоўная раённая газета зрабілася дзвюхмоўнай. У кнігарні нялёгка адшукаць беларускую кнігу. Калі мінулай зімою хацелі мы весці пікет у абарону мовы і, навздаўшы некалькі кабінетаў у райвыканкаме, папрасілі паказаць хоць адну паперку па-беларуску, такой не знайшлося. Пікет дазволілі, але надта ж далёка ад горада, у бязлюдным месцы, ля стадыёна.

Ад настаўніц, сябровак Наталлі Міхайлаўны, даведаўся, што прымусіла яе задаць кіраўніку гэтае пытанне. Мае яна двух сыноў, яны вучацца ў другім і пятым класах школы №2. Мае яна намер уладкаваць старэйшага ў Суворaўскае вучылішча, а там пасля беларускай школы прыйдзецца цяжка. Вось і вырашыла яна зліквідаваць у горадзе беларускамоўнае навучанне.

Мне захацелася пагутарыць з самой Наталляй Міхайлаўнай, тым болей што яна — колішняя мая вучаніца. А перад маім выхадам на пенсію разам працавалі ў вучылішчы. І вось я ў ПТВ-80. У вестыбюлі — партрэтная галерэя "Нязгасныя зоркі Беларусі". Сярод партрэтаў, тэксты да якіх я калісьці сам рыхтаваў, — Скарына, Сапега, Манюшка, браты Луцкевічы... Памятаю, цяжка было "прабіць" Луцкевічаў, дырэктар пярэчыў: "Они же националисты!". Але мы растлумачылі, што працаваць дзеля адраджэння нашай культуры і мовы, змагацца за вольную Беларусь — гэта патрыятызм, а ніякі не "буржуазный национализм". Зразумеў нешта дырэктар, можа, спадзяюся, і Наталля Міхайлаўна што-якое зразумее.

Толькі што празвінеў званок, з кабінета беларускай мовы і літаратуры выйшлі навучэнцы, і вось я размаўляю з Наталляй Міхайлаўнай.

— По Конституции Республики Беларусь у нас два государственных языка — русский и белорусский, — завучана-лаканічна паведаміла загадчыца кабінета. Паспрабаваў патлумачыць: рускіх па нацыянальнасці ў нашым райцэнтры зусім мала, мо якіх паўпрацэнта і што не школы трэба праводзіць на рускую мову, а ўсе навучальныя ўстановы Беларусі на беларускую. Але яна ўпарта гаварыла пра канстытуцыйнае дзвюхмоўе. Ды яшчэ і папракнула мяне, што выкладаў ёй фізіку па-руску. Прыйшлося апраўдвацца: — Гэта ж было чвэрць стагоддзя назад — і час іншы быў, і дзяржава. Але заўсёды, дзе толькі можна было, я вёў выкладанне на роднай мове: і калі працаваў у сельскіх школах, і ў вучылішчы, ды і цяпер у гімназіі.

На памяць прыйшлі словы паэта — папрок тым, хто адцураўся сваёй мовы, саміх сябе:

Стапталі сябе, і за вашай душой
Ні веры сваёй і ні мовы сваёй.

Я прачытаў іх, а субяседніца, чамусьці палічыўшы, што гэтыя радкі напісаў я адмыслова для яе, залямантавала:

— Вы меня оскорбляете!

А я не супакойваўся:

— Як гэта здарылася, адкажыце, што вас, настаўнікаў, людзей, хто павінен сеяць разумнае, добрае, вечнае, усяго за пяць гадоў змаглі загнаць у хлеў?

Наталля Міхайлаўна не знайшла нічога лепшага, як адрасаваць мне пагрозы і ўсялякія кары...

...Наш нацыянальны герой Кастусь Каліноўскі перад шыбеніцай пісаў: "Народзе, тады толькі зажывеш шчаслива, калі над табой маскаля ўжо не будзе". Ён не хацеў пакрыўдзіць рускіх людзей, бо сярод іх, як і ў кожным народзе, ёсць і благія людзі, і добрыя. І добрых, дзякуй Богу, больш. Маскаль — гэта не нацыянальнасць. Маскаль — гэта светапогляд, і светапогляд імперскі, вялікадзяржаўны, драпежны. Немка Кацярына II — маскаль, грузін Сталін — маскаль. Маскаль і "лицо славянской национальности".

Веру, што набліжаецца час, калі мінскае вайсковае вучылішча не будзе насіць імя расійскага палкаводца, які заліў Беларусь беларускай крывёю. А малады афіцэр Раман Шалупенка, скончыўшы на роднай беларускай мове вучылішча імя Каліноўскага, не расійскім таўстасумам будзе служыць, а стане самаадданым абаронцам сваёй Айчыны — незалежнай і дэмакратычнай Беларусі.

Уладзімір ДАРАГУЖ, фізік.
г.Чэрвень.

P.S. *21 кастрычніка ў нас быў пасланец з абласнога аддзела адукацыі. Выявілася, што самая большая ў горадзе школа №4 — поўнасцю рускамоўная, у школах №1 (гімназія), №2 і №3 шмат рускамоўных класаў. Так што "бацька" можа спаць спакойна.*

Швеция — страна победившего социализма

В Швеции есть все. Прилавки магазинов просто ломятся от разнообразных товаров, да и проголодаться Вам так просто не дадут: на отрезке в 100—200 метров в центре Стокгольма Вы найдете как минимум один "McDonalds" или "Burger King", а также пару других забегаловок быстрого питания.

По улицам ходят хорошо одетые и ухоженные, жизнерадостные и улыбающиеся шведы. Суровый скандинавский климат отнюдь не "отморозил" их, а скорее наоборот добавил их имиджу некую особую изюминку северной свежести.

Первое впечатление

Первый взгляд на Швецию прямо из иллюминатора самолета выделил, казалось бы, несущественную деталь: в надписи "Stockholm", светившейся поздно вечером над зданием аэровокзала, буква "k" горела только наполовину. После всего великолепия и роскоши, увиденных позже в столице Швеции буквально на каждом шагу, эта деталь потом почему-то вспоминалась.

Жемчужина Скандинавии

Это, безусловно, Стокгольм. Сказать, что Стокгольм красив — значит ничего не сказать. Посещение этого волшебного и удивительного города, уютно расположившегося на 14 островах — больших и маленьких (это не считая материковой части), останется в вашей памяти на всю жизнь.

Купив билет на экскурсионный кораблик "Stockholm sightseeing", можно насладиться не только великолепными видами жемчужины Скандинавии, но и проплыть в непосредственной близости от роскошных вилл финансовых магнатов и участников квартета "ABBA". Все эти виллы расположились на холмах у входа в бухту Стокгольма недалеко от местной телевизионной башни.

Солнце в Швеции

Скажу честно: ну не знаю я, как выглядит солнце в Швеции. Не видел. Все 5 дней моего визита над Стокгольмом висели тяжелые свинцовые облака и через каждые полчаса капли холодного скандинавского дождя беспокоили меня и мой умный фотоаппарат. Последний, кстати, работал на пределе своих возможностей: условия съемки в течение всего дня упорно характеризовались им как "сумерки".

Супчик за 11 долларов

Для выезжающих в Швецию впервые — мой совет: если на предмете, который вы желаете приобрести отсутствует ценник, прежде чем что-то покупать, поинтересуйтесь ценой и мысленно переведите ее в белорусские рубли. Чтобы потом не расстраиваться.

А дело в следующем: в связи с тем, что в Швеции социализм, а значит, очень сильная система социального обеспечения и, соответственно, довольно высокие налоги, цены иногда могут не просто удивлять, они могут ошарашивать.

Приведу пример: после шести часов пеших прогулок по Стокгольму, усталый и довольный, я забрел в Национальный музей и перед осмотром экспозиции решил заглянуть в местный буфет. И заказал-то я там всего ничего: суп, второе, состоящее из нескольких рыбин и картошин, и 200 граммов сухого красного вина. Волосы зашевелились на моей бедной голове, когда принесли счет — 26 долларов (!!!). А супчик-то тянул на все 11. Умножив мысленно 11 на 700.000, я употребил этот супчик с аппетитом шведского лося, игриво подмигнувшего мне потом из сувенирной лавки у выхода из музея. Как выяснилось позже, этот буфетик в Национальном музее прославился тем, что "обскакал" по ценам многие крутые стокгольмские рестораны.

Что касается самого музея, скажу так: по богатству экспозиции до питерского Эрмитажа Национальному музею Швеции еще очень и очень далеко.

Шведский стол

Вы будете смеяться, но в Стокгольме все шведское, даже стол.

Шведский стол предполагает просто горы еды, и есть эту еду можно в любых количествах — сколько душа пожелает. Видимо, нечасто Швецию посещают белорусские граждане, а то бы довели эту страну победившего социализма в считанные дни до банкротства: узнав о холяве, начали бы прихватывать с собой в столовую пакетики, саквояжики, чемоданы.

В каждом номере отеля — телевизор. И по нему можно смотреть аж 22 канала — начиная от CNN и заканчивая финским спортивным. Странно, но в этой компании 22-х отсутствует БТ. Неужели они, шведы, не хотят знать "истинную" правду о Беларуси?

Встречи

Мне удалось провести 3 встречи в Швеции: в Министерстве Иностранных дел, в Шведском государственном агентстве по международным связям (SIDA) и в Международном центре имени Улофа Пальме. Улоф Пальме, премьер-министр Швеции, застреленный террористами в феврале 1986 года, и по сей день является безусловным авторитетом для любого гражданина этой страны.

На встречах были обсуждены перспективы поддержки Швецией белорусской демократической оппозиции, структур гражданского общества и независимой прессы, а также возможность организовать в ближайшие 2—3 месяца визит в Швецию белорусской делегации.

Шведы проявляют живую заинтересованность тем, что сейчас происходит у нас, а также обеспокоенность такими антидемократическими реалиями, как разгон мирной демонстрации 17 октября в Минске, исчезновение людей, наступление на независимые СМИ и т.д.

Удивила информированность шведов: они практически все и обо всем знают. И все прекрасно понимают. Лишь иногда уточняют детали.

Шведский социализм

Он проявляется не только в высоких налогах и ценах, но и в четко функционирующей системе социального обеспечения.

Уходя на пенсию в возрасте 65 лет, любой швед (или шведка) получает пенсионное пособие в размере 60% от его среднего заработка. А средний заработок в Швеции — 2000 долларов. Но это только средний. Врач, например, зарабатывает как минимум 4—5 тысяч долларов в месяц. Столько же зарабатывает и инженер. В случае увольнения работника работодатель в течение 6 месяцев обязан выплачивать безработному пособие в размере 80% от его заработка.

Несмотря на социальную направленность шведской экономики, последние годы наблюдается устойчивая тенденция к ее американизации. Новое поколение шведов 20—25 лет предпочитает уже чистый капитализм, если можно так сказать. Нынешняя система их уже не очень устраивает.

Однако, как мне кажется, какая бы система ни была в Швеции, эта страна не пропадет. Я не видел на улицах ни одного нищего, а в толпе — ни одного несчастного лица. В многочисленных ресторанах, несмотря на высокие цены, недостатка в посетителях не наблюдается. Ни днем, ни ночью.

В общем, процветает Швеция. Несмотря на полное отсутствие какой бы то ни было президентской "вертикали" и стремления объединиться, к примеру, с Норвегией.

Загадка

Всю дорогу из Стокгольма В Минск, сидя в комфортабельном самолете "McDonnell Douglas" компании SAS и налегая на салат с креветками и холявный виски, я бился над загадкой: "Почему социализм строили в СССР, а победил он все-таки в Швеции?"

Александр СИЛИЧ.
Минск—Стокгольм—Минск.

P.S. *Автор выражает благодарность Международному Центру имени Улофа Пальме, лично Матсу Элофссону и Наталье Алексеевой за помощь в организации визита.*

На снимках: *королевский страж на посту; шведский парламент; "Добро пожаловать в наш магазин!" — в одной из витрин Стокгольма.*

Перад Богам мы ўсе роўныя

Кожны год на асенніх канікулы я еду да бабулі разам з бацькамі. На Дзяды мы ўсёй сям'ёй ідзём на могілкі, дзе пахаваны нашы продкі.

У гэты жалобны дзень мільёны людзей схіляюць галовы перад памяццю сваіх блізкіх. Мільёны свечак запальваюцца на могілках, у храмах ідуць жалобныя літургіі.

Вось і сёлета стаю на каленях з запаленай свечкай ля дзядулевай магілкі. Побач са мной бабуля. Да яе падыходзіць старэнькая жанчына са слязьмі на вачах. "Во як зрабілі, не далі людзям выхадны. І мае дзеці не змаглі прыехаць". Ля могілак стаялі машыны з літоўскімі, латышскімі, польскімі нумарамі. Відаць, у іх гэты дзень выхадны, а ў нас чамусьці яго адмянілі...

Чалавек трымаецца на Зямлі каранямі — памяццю аб сваіх продках. Шкада, што ўлады зрабілі гэты дзень — Дзяды —рабочым. У кожнага беларуса ёсць месца, дзе ён павінен запаліць свечку і стаць на калені. Акрамя нашых блізкіх, у зямлі ляжаць тысячы салдат першай і другой сусветных войнаў. На нашым вясковым могільніку некалькі дзесяткаў магіл кайзераўскіх салдат. Гэтыя магілкі таксама прыбраныя, і старэнькія жанчыны запалілі на іх свечкі. Тысячы агеньчыкаў гараць у памяць аб тых, каго з намі ўжо няма.

Вярталіся дамоў у прыцемках. Па дарозе да нас далучыліся дзве кабеты. Адна зноў і зноў паўтрае: "Во трэба ж, не далі выхаднога. А дзеці так хацелі прыехаць на магілку да бацькі. Як праваслаўным, дык Радуніцу зрабілі выхадным".

Я не стаў пярэчыць жанчыне, а пра сябе падумаў: так нараджаецца рэлігійная непрыязнасць паміж людзьмі. Ці трэба нам гэта? Што дзяліць беларусам? Зямля ў нас адна, і боль адзін. І перад Богам мы ўсе роўныя...

Саша ЛАПЦІК.
13 год.
Мядзельскі раён.

Маленькія былі

Хімія-экалогія...

Перавозіў на старых "Жыгулях" мяне сын з лецішча на Лоеўшчыне ў Гомель. Мінулі шашу на Рэчыцу, вялікую вёску Баршчоўка. Вось і рэчка Уза. Як яна, небарака, за апошнія гады змянілася... Уласна, гэта ніякая ўжо не рэчка, а звычайны ручай, які віецца паміж лугоў, ніцых вербаў і алешніку. Асобныя дрэвы пазасыхалі, стаяць, быццам шкілеты...

Успомніліся гады, калі ў Гомелі яшчэ толькі меркавалі ўзводзіць хімічны завод. Колькі экалагічных экспертыз тады праводзілі! Адны настойвалі, каб будаваць завод кіламетраў за дваццаць пяць ад горада (у кірунку гэтай вёскі Баршчоўка).

— Усё жывое загіне, — казалі яны, — не вытрымаюць атрутнага дыхання хімічнага гіганта.

— Нічога страшнага, — супакойвалі іншыя. — Экалогія не збяднее. Цяпер на трубах устанаўліваюць адлоўнікі; яны не пусцяць у атмасферу шкодныя выкіды.

Апошняе слова засталося за першым сакратаром абкама партыі Іванам Яўцеевічам Паляковым. Ён прапанаваў узводзіць завод, па сутнасці, на ўскраіне горада. А яшчэ раней дэбатавалася пытанне: як назваць новы горад энергетыкаў, што вырас каля вёскі Шацілкі.

— Не будзем мудрыць: Назавём яго Светлагорскам.

Быццам ад таго, што яго назвалі б Шацілкамі, менш святла лілося б на гарадскія вуліцы. Але гэта так — між іншым...

...Задымілі, зацямніў неба хімічны завод. Неўзабаве выраслі высачэзныя белыя горы адыходаў. І ўвачавідкі пажоўкла, пачала сыпацца ігліца з сасонак, што раслі непадалёку адсюль. Балюча сціскалася сэрца, калі даводзілася выязджаць з Гомеля на Рэчыцкую шашу па гэтым кірунку.

Цяпер вось вятры даносяць атрутнае дыханне завода аж сюды, дзе бясклапотная рэчка Уза — дзіця прыроды — паціху сабе струменіць у мурожных лугах.

Такая, значыць, храналогія. Спачатку будуем, асушаем. Пасля чухаем патыліцу і шукаем вінаватых. А дзе іх знайсці? Іван Яўцеевіч Палякоў пасля таго вунь старшынёй Прэзідыума Вярхоўнага Савета працаваў. (На адной з ганаровых грамат Вярхоўнага Савета, што захоўваюцца ў маім архіве, пасля Васіля Казлова стаіць і яго подпіс.)

...Між тым перад прыпынкам "Сонечная" пры ўездзе ў горад на шашы паласатым жэзлам нас запыніў міліцыянер.

— Экалагічны пост, — спалохана сказаў сын.

Падвярнулі на ўзбочыну. Каля "газіка", на капоце якога ляжаў спецыяльны прыбор у скрынцы, вінавата перамінаўся з нагі на нагу гаспадар старэнькага "Масквіча" з прычэпам.

— Вёз для дзетдомаўцаў бульбу і капусту, — растлумачыў ён нам. — Затрымалі, афармляюць штраф. Як на тое ліха, прычэп не мой: сябра пазычыў, не пашкадаваў.

— Але ж гэта — для дзетдомаўцаў!

— Нічога не слухаюць.

У кабіне службовага "газіка" сядзеў сяржант у камуфляжнай форме. У яго быў такі твар і лоб, пра якія некалі вялікі Чэхаў сказаў: яны не абяцаюць нічога добрага.

— Зразумейце, чалавек вёз для сірат гародніну, — умяшаўся я.

— Чаго нос утыркваеце? — вырачыў сяржант на мяне вочы.

— Я — проста чалавек. Удзельнік вайны, якая пішацца з вялікай літары. Калі трапіў у варожае акружэнне, вас, сяржант, яшчэ на свеце не было...

Сяржант з галавой, падобнай на абшарпаны чамадан, не звярнуў на мяне ніякай увагі. Ён заняўся цяпер нашымі старэнькімі "Жыгулямі". Трэба ж было яму выконваць план "па экалогіі", на некага спісаць віну за гэтыя вось засохлыя асіны, абмялелую рэчку, за крыніцы, што перасохлі і не прабіваліся ўжо з зямных глыбінаў.

Праз колькі часу (пратакол на нас міліцэйскі "грамацей" складаў доўга) сын вярнуўся ў салон "Жыгулёў" і "ўзрадаваў":

— Тры мільёны штрафу. І вадзіцельскія правы забраў. Цяпер трэба ў аўторак везці грошы ў Навабеліцу, дзе знаходзіцца гэтая самая экалагічная міліцыя. Тады, можа, хоць правы аддадуць.

Калі мы ўжо ўязджалі ў гарадскія сумятлівыя вуліцы, сын сказаў:

— Той малады мужчына, з чужым аўтапрычэпам, аж дзевяць мільёнаў павінен выкласці. Нахімічыў міліцыянт...

— Ох, хімія-экалогія... — падумалася з гаркотай.

Міхась ДАНІЛЕНКА.
Гомель.

Наводнение во Вьетнаме

Во Вьетнам, пострадавший от катастрофического наводнения, начала поступать гуманитарная помощь. Германия выделила более четверти миллиона долларов. США направляют во Вьетнам грузовой авиалайнер с тоннами медикаментов и других грузов первой необходимости. Международный Красный Крест оценивает общую сумму необходимой помощи в три миллиона долларов. В результате стихийного бедствия погибли более 530 человек, миллионы остались без крова. Водой залиты обширные сельскохозяйственные площади, размыты дороги, снесены мосты.

Обидели короля Греции

Европейский суд по правам человека принял к рассмотрению иск бывшего короля Греции Константина и его родственников — к греческим властям. Бывший монарх заявляет, что власти Греции нарушили его права, конфисковав земли и другую собственность. Европейский суд счел претензии справедливыми. Константин покинул Грецию после военного переворота 67-го года, в 73-м году он был официально лишен короны, а в 94-м году в Греции был принят закон, позволивший конфисковать королевскую собственность.

Лошадка Йош заставила выложить 15 миллионов долларов

7-летняя лошадь по кличке Рогэн Йош выиграла престижную в Австралии скачку за "Кубок Мельбурна". На сей раз жокеем был Джон Маршалл.

Призовой фонд этой скачки — 1,9 миллиона долларов. Соревнование проходило на дистанции

3200 метров с гандикапом. Это уже 11-й по счету успех в розыгрыше мельбурнского трофея коней, воспитанных 71-летним тренером Каммингсом. За состязанием наблюдали около 100.000 "хорошо одетых", как отмечают обозреватели, поклонников верховой езды, а миллионы следили за скачкой по ТВ. Ставки на Йоша были в соотношении 5:1. Около 15 миллионов долларов выложили жители "страны кенгуру" на скачках в Мельбурне. На ипподроме собралось наибольшее число зрителей с 1949 года. Но играть на деньги, выкладывая сумму от 20 центов до 100 долларов, на скачках мог каждый желающий в любом уголке Австралии. Заядлые поклонники престижных соревнований с утра расположились у ипподрома, устроив перед своими роскошными лимузинами пикники. Как водится в таких случаях, они традиционно позавтракали курицей и шампанским. У непосвященного могло сложиться впечатление: люди собрались на карнавал, судя по ярким нарядам.

Мир культуры

"Черная книга коммунизма"

С 11 ноября в книжные магазины Москвы поступила "Черная книга коммунизма", презентация которой состоялась в российской столице в преддверии 82-й годовщины Октябрьской революции. Ее авторы — Стефан Куртуа, Николя Верт, Жан-Луи Панне, Анджей Пачковский, Карел Бартошек, Жан-Луи Марголен. Книга уже вышла в европейских странах, где привлекла внимание широкого круга читателей. Только во Франции ее тираж достиг 300 000 экземпляров.

Дни культуры России в Эстонии

Дни культуры Российской Федерации пройдут в Эстонии с 15 по 20 ноября. Официальную делегацию возглавит министр культуры России Владимир Егоров, в ее состав входят актер Василий Лановой, искусствовед Святослав Бэлза, главный редактор журнала "Театр" Валерий Семеновский, литературный критик Лев Аннинский. В праздничных мероприятиях примут участие ансамбль "Березка", Камерный оркестр Московской консерватории, хоровая капелла музеев московского Кремля, солисты Большого театра, музыканты-лауреаты международных конкурсов. В рамках Дней культуры будут экспонироваться выставки "Рукописное наследие Пушкина" и "Вышитые картины и иконы современных мастеров России".

Вот это цены!

На аукционе Кристиз в Нью-Йорке за картину Клода Моне "Кувшинки" было заплачено 22 с половиной миллиона долларов. Картина Винсента Ван-Гога "Мост Тринквентай" ушла за 15 с половиной миллионов, скульптура Огюста Родена — за пять. 92 процента выставленных на аукцион произведений искусства были проданы на общую сумму в 88 миллионов долларов.

Викинги в Америке

Шведский историк Матс Ларссон считает, что ему удалось определить точное местонахождение скандинавской колонии в Северной Америке, известной под названием Винланд. Многие историки считают, что викинги были первыми европейцами, добравшимися до Америки — за пять столетий до Колумба. По географическим деталям скандинавских саг Ларссон установил, что поселение викингов располагалось к северу от нынешнего города Ярмута, в восточной канадской провинции Новая Шотландия.

Дэлегацыя ЗША ацэніць сітуацыю з правамі чалавека ў Беларусі

Днямі ў Беларусь прыбыла дзяржаўная дэлегацыя Злучаных Штатаў Амерыкі на чале з сакратаром Дзярждэпартаменту ЗША Гаральдам Коў, каб узяць удзел у міжнароднай канферэнцыі па юрыдычных гарантыях правоў чалавека і сустрэцца з намеснікам міністра замежных спраў Сяргеем Мартынавым, прастаўнікамі Кансультацыйна-назіральнай групы АБСЕ ў Беларусі і лідэрамі палітычнай апазіцыі. Падчас свайго двухдзённага знаходжання ў краіне дэлегацыя таксама сустрэнецца з сем'ямі зніклых Юрыя Захаранкі, Віктара Ганчара і Анатоля Красоўскага, а таксама з сем'ямі Міхаіла Чыгіра, Андрэя Клімава, Уладзіміра Кудзінава, Васіля Лявонава і Васіля Старавойтава, якіх у ЗША лічаць палітычнымі вязнямі.

Кіраўнік дэлегацыі ЗША быў прызначаны на пасаду сакратара Дзярждэпартаменту па пытаннях дэмакратыі, правоў чалавека і працы 13 лістапада 1998 года. Сярод ягоных абавязкаў — падрыхтоўка для Дзяржсакратара ЗША рэкамендацый па знешнепалітычным курсе краіны па пытаннях дэмакратыі, правоў чалавека, працы і свабоды веравызнання.

Аляксей ЗНАТКЕВІЧ, БелаПАН.

Помечтаем

Если бы я имел 90 миллиардов долларов...

Конечно, для нашего человека это что-то из области фантастики. А вот известный американский компьютерщик Билл Гейтс имеет такое состояние. И занимает, по данным американского журнала "Форбс", первую строчку в списке самых богатых людей планеты.

В голове не укладывается, куда можно потратить такие деньги. Когда у своих коллег и знакомых я поинтересовалась, как бы они распорядились сказочной суммой долларов, многие пожимали плечами. Придя в себя, в первую очередь называли приобретение квартир, домов во Флориде, машин, загородных коттеджей. Кто-то сказал, что тут же, без промедления, пустился бы в путешествие, ведь, имея такое несметное богатство, можно преспокойненько отдыхать, не думая о том, что когда-нибудь закончатся деньги. Едва ли не все опрошенные клятвенно уверяли, что значительную часть денег отдали бы больным и обездоленным людям, детям. Более прагматичные вложили бы деньги в экономику, но не знали, куда конкретно, потому как на сегодняшний день в нашей стране все очень ненадежно и шатко.

Главный редактор вашей любимой газеты **Иосиф Середич** на вопрос, как бы он распорядился такой огромной суммой денег, ответил коротко: "Брось, Машенька, фантазировать. Такие деньги нашей Беларуси и не снились".

— А если бы они все-таки появились? Представьте себе — произошло чудо...— допытывалась я.

— Ну, если произойдет чудо, то отдам распоряжение: за мой счет всех белорусов отправить в кругосветное путешествие. Пусть посмотрят, как живут люди в Америке и Франции, Германии и Англии, Японии и Арабских Эмиратах, в десятках других стран. Уверен: вернулись бы другими людьми. У значительной части нашего населения сейчас, прямо скажем, рабская жизнь. А для этого ли появляется человек на земле?

— Отправить более десяти миллионов белорусов в кругосветку — это, конечно, интересная идея. Но как сотрудница "Народной воли" спрошу: неужели Вы, учредитель, издатель и главный редактор первой и единственной в стране ежедневной негосударственной газеты не вложили бы и цента в свое детище?

— Так и знал, что подловишь на слабостях. Конечно же, стал бы выпускать 100-полосную газету. Народ должен иметь свободный доступ к информации, сегодня этот ваккум тянет Беларусь назад. Информация — главный капитал нации.

Подобного диалога с другими известными людьми страны не получилось. Но каждый нашел, что ответить на вопрос, как бы он распорядился 90 миллиардами долларов. Например, председатель Союза предпринимателей Беларуси **Владимир Корягин** сказал, что, если бы на его голову неожиданно свалился такой капитал, он предоставил бы возможность каждому жителю Беларуси стать пользователем сети "Интернет". Остальные деньги Владимир Николаевич вложил бы в систему образования Беларуси.

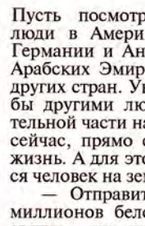

Известный поэт, бывший представитель Беларуси в ООН **Геннадий Буравкин** был краток: "Таких денег у меня никогда не будет, поэтому и проблем, что с ними делать, не возникнет". Однако это не помешало известному человеку помечтать. "Если бы у меня было много денег, — поделился своими мыслями Геннадий Николаевич, — прежде всего я закупил бы лекарства для всех белорусов и передал их в аптеки. Может, тогда бы цены на них были доступны каждому жителю страны и перед нашими пенсионерами не стоял вопрос: купить хлеб или жизненно важную таблетку. Значительную часть денег я вложил бы в школьные программы. Обеспечил бы белорусских школьников хорошими учебниками и книгами. Конечно, сделал бы все возможное, чтобы улучшить материальную базу белорусской культуры. Хотя... Если бы сегодня богатые люди нашей страны думали не только о своем благополучии, названных мною проблем не существовало бы. А так, мне кажется, они не разрешатся никогда".

Удивил своим ответом **Валентин Елизарьев**. Великий балетмейстер был категоричен: "Мне нечего ответить". Зато как всегда была прекрасна в своих словах и мыслях **Элеонора Езерская**. "Я точно знаю, что есть один банк, который никогда не прогорает, — сказала несравненная Элеонора. — Это впечатление от путешествий. Ради того, чтобы увидеть новое и неповторимое, не жаль и потратиться. Ну, а если бы у меня было много денег, я тратила бы их на драгоценные камни, которые обожаю, на благотворительность и образование. Своих детей у меня нет, поэтому я бы оплатила учебу своих племянников в самых лучших вузах мира. И еще я тратила бы миллионы долларов на приюты для бездомных собак и кошек".

Ярослав Евдокимов, которого после очередных гастролей удалось застать в Минске, своим ответом просто восхитил. "Таких денег я бы никогда не заработал, потому что не гений", — сказал любимец женщин всех времен и народов. "Ну, а если призадуматься, — продолжал певец, — то иметь такие деньги в нашей стране — это большой риск, ведь жить спокойно не дадут. Поэтому, если бы вдруг такое долларовое богатство на меня свалилось, я все отдал бы государству, оставив себе один миллион".

Удалось услышать мнение на сей счет и **Лики Ялинской**. Правда, пришлось подождать, пока первая красавица страны примет утренний душ. "Я бы их никуда не тратила, жила бы обычной жизнью, — сказала Лика. — Может, чуточку получше, с большим шиком". А потом, несколько призадумавшись, дива пустилась философствовать: "Когда человек не думает о деньгах — это самое прекрасное. На мой взгляд, жизнь обретает новый смысл и новые краски, когда вы перестаете думать о деньгах".

Мария ЭЙСМОНТ.

Купляйце беларускае. Якаснае...

У Мінску ў межах міжнароднай канферэнцыі "Якасць-99" адбылося ўручэнне прэміі ўрада Рэспублікі Беларусь за дасягненні ў галіне якасці, ганаровых грамат Дзяржстандарта за высокую якасць прадукцыі, а таксама сертыфікатаў адпаведнасці на сістэмы кіравання якасцю.

Дыпломы лаўрэатам прэміі ва ўрачыстай абстаноўцы ўручыў прэм'ер-міністр Беларусі Сяргей Лінг. Паводле слоў прэм'ера, айчынныя вытворцы ўсвядомілі ролю якасці, аднак на гэтым шляху зроблены толькі першыя крокі. Рашэннем Савета міністраў Беларусі лаўрэатамі прэміі ўрада за дасягненні ў галіне якасці былі вызначаныя ЗАТ "Атлант", ВА "Віцязь", ВА "Шкловалакно", ЗАТ "Мілавіца", СП "ІВА", Брэсцкі лікёра-гарэлачны завод.

Старшыня Дзяржаўнага камітэта па стандартызацыі, метралогіі і сертыфікацыі Валерый Карашкоў уручыў ганаровыя граматы за высокую якасць прадукцыі ААТ "Керамін", ААТ "Элема", ДП "Мінскі завод шампанскіх він", СП ААТ "Спартак", ААТ "Галантэя" і шэрагу іншых вядомых ў рэспубліцы вытворцаў. Акрамя таго, адбылося ўручэнне сертыфікатаў сістэм якасці па ІСО-9000-2 і ІСО-9000-1.

Аляксей АРЭШКА.

У Брэсцкай вобласці знаходзіцца дэлегацыя з КНР

Наладжванне культурных сувязяў і супрацоўніцтва паміж прадпрыемствамі рэгіёнаў-пабрацімаў — галоўная мэта 5-дзённага візіту ў Брэсцкую вобласць афіцыйнай дэлегацыі правінцыі Хубэй Кітайскай Народнай Рэспублікі.

На працягу гэтых дзён госці знаёміліся з працай прадпрыемстваў і адміністрацыі свабоднай эканамічнай зоны "Брэст", якой яны аказалі дапамогу ў падрыхтоўцы нарматыўнай базы, наведаюць камбінат акцыянернага таварыства "Дываны Брэста", саўгас-камбінат "Белавежскі" Камянецкага раёна, шэраг прадпрыемстваў горада Баранавічы і пазнаёмяцца з працай пункту кітайскай медыцыны, які адкрыты ў гэтым горадзе. Культурная праграма знаходжання кітайскіх гасцей прадугледжвае наведванне мемарыяльнага комплексу "Брэсцкая крэпасць-герой", Музея выратаваных гістарычных каштоўнасцяў у Брэсце і нацыянальнага парку "Белавежская пушча".

Наколькі гэты візіт будзе плённым, пакажа час. Дагэтуль абмен дэлегацыямі з КНР для Брэстчыны завяршаўся аднолькава — арганізацыяй выстаў твораў кітайскіх майстроў у абласным музеі.

Валянціна КАЗЛОВІЧ, БелаПАН.

КРЫЖАВАНКА

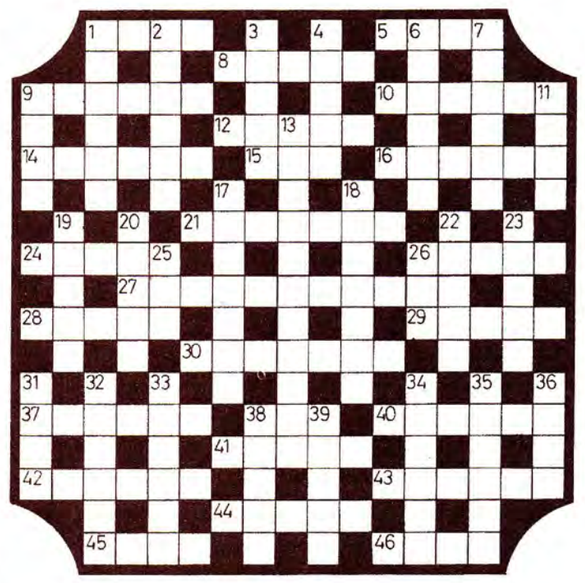

Па гарызанталі: 1.Сукупнасць з'яў, працэсаў, дзеянняў, якія ўтвараюць кругазварот на працягу пэўнага прамежку часу. 5.Даніна, якую ў старажытнасці плацілі падначаленыя народы татарскім ханам. 8.Рух у паветры. 9.Даўгавое абавязацельства ў Вялікім княстве Літоўскім. 10.Дзяржаўны герб Вялікага княства Літоўскага. 12.Імклівы напад войск на праціўніка. 14.Арганізм, рэч або з'ява, якія засталіся як перажыткі ад мінулых эпох. 15.Рака, правы прыток Іртыша. 16.Гаручая сумесь для бомб, агнямётаў. 21.Навакольны свет, які ўспрымаецца нашымі пачуццямі і існуе незалежна ад іх. 24.Светлы круг, ззянне вакол сонца, зорак і іншых яркіх прадметаў. 26.Чалавек моцнага складу і вялікай фізічнай сілы. 27.Моўназнаўства, навука аб мове. 28.Стаянка войска пад адкрытым небам. 29.Шырокая дарога. 30.Дзікі конь, які вадзіўся даўней у прэрыях Паўночнай Амерыкі. 37.Беларускі паэт XIX стагоддзя, аўтар верша "Зайграй, зайграй, хлопча, малы...". 40.Знак прыпынку ў канцы сказа. 41.Акружэнне ўмацаванага месца з мэтай яго захопу. 42.Спецыяліст, які навучае якому-небудзь віду спорту. 43.Нерухомая частка электрычнай машыны, у сярэдзіне якой верціцца ротар. 44.Паварот на вялікай хуткасці самалёта, карабля з нахілам набок. 45.Звяно гусеніцы трактара. 46.Выраб з металу ў выглядзе ніткі.

Па вертыкалі: 1.Агародная расліна сямейства лілейных з ядомымі галоўкамі і трубчастымі лістамі. 2.Празрыстая папера або тканіна для зняцця копій з чарцяжоў і малюнкаў. 3.Горад у Эстоніі. 4.Беларуская паэтэса XIX—XX стагоддзяў, аўтарка верша "Я хацела б". 6.Хуткасны спуск з гор на лыжах па вельмі звілістай дарожцы. 7.Турботы. 9.Кірунак руху самалёта, карабля. 11.Горная асадкавая парода чырвонага, зялёнага або шэрага колеру. Выкарыстоўваецца як дэкаратыўны камень і для мастацкіх вырабаў. 13.Складанаскарочанае слова, утворанае з пачатковых частак, пачатковых літар або гукаў некалькіх слоў. 17.Склад для грузаў пры чыгуначных станцыях, партах. 18.Вучэбная або праверачная пісьмовая работа па правапісе. 19.Установа, месца, дзе захоўваюцца старадаўнія пісьмовыя помнікі, старыя дакументы. 20.Народны паэт Беларусі, пісьменнік, заснавальнік сучаснай беларускай мовы і літаратуры. 22.Вялікі гурт авечак. 23.Горад у Гомельскай вобласці. 25.Паняцце колькасці, з дапамогай якога праводзіцца лічэнне. 26.Закончаная частка п'есы, дзея. 31.Настаяцель каталіцкага мужчынскага манастыра. 32.Куставая садова-ягадная расліна. 33.Суджэнне або вывад з двума ўзаемавыключальнымі палажэннямі, з якіх неабходна выбраць адно, бо трэцяе немагчыма. 34.Асоба, якая выступае з прамовай. 35.Жаданне есці. 36.Род твораў у галіне якога-небудзь мастацтва з уласцівымі яму мастацкімі асаблівасцямі. 38.Папярэдні накід малюнка, карціны. 39.Надпіс на паштовым адпраўленні з указаннем атрымальніка і яго месца знаходжання.

Склаў Анатоль ЦУРЫКАЎ.

Адказы на крыжаванку, апублікаваную ў №205

Па гарызанталі: 1.Маналіс. 4.Каракас. 7.Торба. 9.Сянно. 11.Марал. 12.Лукач. 13.Кантакт. 15.Квінтэт. 17.Сектант. 18.Малаток. 22.Пасціла. 26.Рыцар. 27.Тодэс. 28.Карма. 29.Наяда. 30.Жанчына. 31.Ніягара.

Па вертыкалі: 1.Мастак. 2.Нанкін. 3.Стылет. 4.Канчак. 5.Карсет. 6.Салдат. 8.Рэканструкцыя. 10.Орша. 11.Малі. 14.Кусто. 16.Ветка. 18.Мантаж. 19.Лондан. 20.Торс. 21.Карона. 22.Паркан. 23.Сцёк. 24.Ігарка. 25.Астана.

Госці сталіцы

Пасольства Рэспублікі Польшча ў Беларусі мае гонар запрасіць на сустрэчу з Адамам Кшэміньскім

Вядомы польскі журналіст-германіст Адам Кшэміньскі наведае беларускую сталіцу ў панядзелак, 15 лістапада. Доўгі час спадар Кшэміньскі жыў і працаваў у Германіі, вывучаў германістыку. Зараз працуе ў штотыднёвіку "Палітыка". Ён аўтар некалькіх дакументальных фільмаў на гісторыка-інфармацыйныя тэмы.

У 1993 годзе Адам Кшэміньскі быў узнагароджаны медалём Гётэ. У 1996 годзе атрымаў узнагароду польскага PEN-клуба за лепшае эсэ, у мінулым — быў адзначаны прэміяй выдавецтва "Бауэр" — "Залатое пяро".

У рамках візіту пана Кшэміньскага ў беларускую сталіцу сустрэча з беларускімі журналістамі ў памяшканні пасольства, лекцыя ў Акадэміі кіравання пры прэзідэнце Рэспублікі Беларусь, удзел у семінары ў Цэнтральнай бібліятэцы імя Янкі Купалы і ў Інстытуце прыватызацыі і менеджменту.

Вольга ГРЫНЯВІЦКАЯ.

Нявыдуманыя гісторыі

Вінныя прыгоды

"Чалавек, які не любіць віна, ніколі не будзе годны на што-небудзь талковае". Так ацаніў ролю віна ў жыцці людзей Карл Маркс (т.31, с.450) у пісьме Полю Лафаргу. Але ва ўсім трэба знаць меру. Калі яна траіцца, можна трапіць у гісторыю — калі прыкрую, калі смешную.

Усмешка шахіні

У Талін прыязджаў, здаецца, іракскі шах з жонкай. Шах — высокі, дужы, шахіня, як у нас кажуць, — макаў цвет. Жылі яны ў гасцініцы над морам. Шахіню цікавіў горад, мора, якога ў гарах няма, людзі. Яна, як звычайная жанчына, надумала прайсціся адна (без шаха) хаця б па калідоры гасцініцы.

А тут насустрач адзін з адміністратараў гатэля на добрым падпітку. Убачыўшы такую прыгажуню, язык прыкусіў. А яна, зразумеўшы яго захапленне, велічна пайшла міма. Ён не вытрываў: калі была побач, пагладзіў яе... па мягкім месцы. Шахіня спынілася, ускінула шыкоўныя бровы і... так ласкава ўсміхнулася.

Журналіст, які расказаў мне гэтую гісторыю, патлумачыў:

— У нас пагладзіць жанчыну па гэтым месцы лічыцца нечым зняважлівым. А шахіні, магчыма, такое "шчасце" выпала першы раз у жыцці і апошні. Усё ж не шах пагладзіў.

Дзе Макар "зімаваў"

Занядужыў Макар — перабраў. Калатун напаў на яго. Трэба падлячыцца. Галоўны ўрач райбальніцы паабяцаў, што ўсё будзе добра. Але праз некалькі дзён Макар... знік. Як у воду кануў. Кінуліся шукаць — нідзе няма. Спачатку думалі, што аб'явіцца. Але мінуў дзень, другі, трэці.

— Трэба звяртацца ў міліцыю, — зусім змарнела жонка. — Можа, прыбіў хто ці ўтапіўся ў возеры.

— Які чорт яго панёс бы ў тое возера? — пярэчылі ёй. — Чаго ён там не бачыў? За паўвека ніколі вуды ў руках не трымаў.

Буфетчыца з рэстарана згадала:

— Ды прыходзіў ён да мяне, наліла яму напавер сто пяцьдзесят.

— І куды ён пайшоў?

— Праз плошчу паклыпаў.

Вярнулася жонка дахаты, а дачка радасна:

— Тата знайшоўся!

— Дзе ён?

— Я палезла на гару, а ён спіць там каля вялікай бутлі, ну, у якой наша самаробнае віно. Амаль ўсё выпіў.

— Але ж і дам я яму, нягодніку! — узлавалася жонка.

Мікалай ДЗЕЛЯНКОЎСКІ.

Хочаце — верце, хочаце — не верце...

Будучы тыдзень: зоркі прадказваюць

Астрапсіхалагічны прагноз на перыяд з 15 па 21 лістапада

Тыдзень будзе даволі паспяховым, удача абыдзе толькі лянівага. Праўда, панядзелак-аўторак могуць стаць некалькі сумбурнымі, але нягледзячы ні на што гэтыя дні будуць самымі рэзультатыўнымі.

Павышаную эмацыянальную напружанасць могуць прынесці 20 і 21 лістапада, таму зоркі раяць лепш правесці гэтыя дні ў спакойных абставінах.

АВЕН. Умелае выкарыстоўванне аўтарытэту і свайго добрага імя дазволіць паспяхова вырашыць шэраг спраў, звязаных з грашыма і іншымі матэрыяльнымі каштоўнасцямі, што ў сваю чаргу яшчэ больш узніме ваш прэстыж.

ЦЯЛЕЦ. Уменне правільна разлічыць уласныя сілы і дзейнічаць адэкватна сітуацыям дазволіць вам застацца ў выйгрышы, нават прымаючы ўдзел у розных рызыкоўных і адкрыта авантурных мерапрыемствах. У сярэдзіне тыдня звярніце ўвагу на свае сувязі і кола знаёмых.

БЛІЗНЯТЫ. Здольнасць выявіць скрыты сэнс у банальных на першы погляд рэчах дазволіць вам у пачатку гэтага тыдня пазбегнуць розных хатніх звадак. Пастарайцеся праявіць празорлівасць у выглядзе клапатлівай уважлівасці ў адносінах да блізкіх. У сярэдзіне тыдня не выключана невялікае, але ўсё ж прыемнае папаўненне кашалька.

РАК. Вам гэты тыдзень здольны прынесці поспех у рэалізацыі раней распрацаваных жыццёвых планаў і праектаў, а таксама ў кантактах з сябрамі. Прыцягнуць да сабе вашу ўвагу падарожжы і магчымасці пашырыць свой кругагляд. У сярэдзіне тыдня вы здолеесе ўдала ажыццявіць магчымыя паездкі, бліжэй да выхадных пастарайцеся не спрачацца.

ЛЕЎ. Паспяховымі будуць любыя справы, звязаныя з павышэннем вашага асабістага прэстыжу і задавальненнем ганарлівых намераў. Вашу ўвагу прыцягне да сябе таксама і неабходнасць што-небудзь радыкальна змяніць у сваім акружэнні, праўда, спяшацца з гэтым пакуль не трэба. Не ідзіце напралом, калі патрэбна — зрабіце сабе невялікую перадышку.

ДЗЕВА. Добрая магчымасць і сябе паказаць, і людзей паглядзець з'явіцца ў вас на пачатку тыдня. Гэта зусім не азначае, што вам неабходна ехаць далёка за мяжу альбо разгортваць рэкламную кампанію. Проста здолейце ў любых сітуацыях прадэманстраваць стрыманасць і зграбнасць манер. У другой палове тыдня не выключана шанцаванне ў рызыкоўных справах і ўсялякіх гульнях.

ШАЛІ. Уважлівыя адносіны да ўсяго бачнага і чутнага, а таксама ўменне правільна вытлумачыць уласныя прадчуванні дазволіць на пачатку гэтага тыдня абысці ўсялякія непрыемнасці і ў поўнай меры рэалізаваць намечанае. Напрыканцы тыдня праявіце настойлівасць і нават упартасць у вырашэнні сямейных спраў і бытавых праблем.

СКАРПІЁН. Уменне даходліва і разам з тым прынадна расказаць пра ўласныя планы, праекты і задумы паспрыяе на пачатку гэтага тыдня пашырэнню круга знаёмых, частка з якіх можа зрабіцца вашымі кампаньёнамі. Тым самым вы знойдзеце патэнцыяльных партнёраў для наступнай рэалізацыі сваіх ідэй. Не забудзьце ўдзяліць належную ўвагу свайму іміджу, ён таксама выявіцца адной з састаўляючых поспеху.

СТРАЛЕЦ. Тыдзень дазволіць вам дабіцца поспеху на рабоце. Праўда, для гэтага неабходна будзе правільна прааналізаваць і разлічыць уласныя сілы і магчымасці. У сярэдзіне тыдня вашу ўвагу могуць прыцягнуць да сабе сямейныя справы і хатнія клопаты. Прыглядзіцеся ў гэты час да ўсяго, што мае для вас інтарэс, і калі патрэбна, змяніце на свой лад. Напрыканцы тыдня будзьце акуратныя і прадбачлівыя пры буйных пакупках і дачы грошай у пазыку.

КАЗЯРОГ. Пачатак гэтага тыдня выявіцца ўдалым для розных спраў, патрабуючых немалой долі рызыкі, азартных гульняў і галавакружных раманаў. Магчымы таксама выгадныя прапановы ў працэсе зносін з партнёрамі альбо пры вырашэнні спрэчных пытанняў. Напрыканцы тыдня пастарайцеся не ператамляцца. Суцішце ў гэты час свой запал і ў рамантычных прыгодах.

ВАДАЛЕЙ. У першай палове тыдня можа прыйсці поспех у вырашэнні ўсялякіх хатніх і сямейных пытанняў. Вы здолееце ўнесці свежы струмень у банальныя і прымітыўныя на першы погляд бытавыя клопаты, чым лішні раз дакажаце, што дробязей у нашым жыцці папросту няма. У сярэдзіне тыдня не забудзьце аб прафесійных справах, а бліжэй да выхадных пастарайцеся не займаць залішне прынцыповую пазіцыю.

РЫБЫ. Умела валодаючы мовай і інфармацыяй, вы дабіцеся поспеху у розных перагаворах, а здзелкі, заключаныя вамі ў сярэдзіне тыдня выявяцца перспектыўнымі і максімальна выгаднымі для вас. Пры гэтым не збытайце пустую мнагаслоўнасць з рэальнымі магчымасцямі чаго-небудзь дасягнуць, а гнуткасць у падыходах з бесхрыбетнасцю.

Сцяпан КУРЭЙЧЫК.

ЧАСТНЫЕ ОБЪЯВЛЕНИЯ

■ **Куплю**

Провод МГТФ, МГТФЭ, реле времени 2РВМ, РВП, пускатели ПМА, ПМЛ. **Тел. 228-19-32.**

Старые фотоаппараты, объективы, микроскоп, статуэтки металлические, бюсты, значки, фуражки. **Тел. 253-24-41.**

Брезент, ткань х/б. **Тел. 265-66-14.**

■ **Продаю**

Памятники разные. **Тел.: 222-11-93, 234-85-34. Без выходных, до 20.00.**

Дом с хозпостройками в Воложинском районе. Цена договорная. **Тел. 235-96-43.**

Классных щенков добермана. В родословной лучшие собаки мира. Вязка в Европе. **Тел. 266-58-66.**

Дет.рейтузы п/ш. **Тел. 262-73-07.**

Эл.тельфер. **Тел. 234-61-32.**

Литформа бутылочная, пробка, балансировочный станок М9001, лист освинцовочный 50 шт. 0,9х1,25. **Тел.: 211-28-80.**

■ **Разное**

ПОШУК НАШЧАДКАЎ родная крыві на амерыканскім кантыненце.

а/с №46 "Пошук"

210015 г.Витебск-15

e-mail: water mail.usa.com

Ищу информацию о коллекционерах примитивного искусства. **Тел. 278-11-01 для аб. 3134. Тел. 229-29-04. Владимир.**

■ **Услуги**

Штукатурные работы выполнит бригада женщин (стаж 25—30 лет): быстро, качественно и недорого. **Тел. 211-72-19 с 18.00.**

Ксерокопия — 14.000. **Тел. 241-69-02.**

Установка балконных рам, обшивка вагонкой. **Тел. 257-48-64.**

Помощь в получении лицензий и сертификатов. **Тел. 216-49-84.**

Получение лицензий. **Тел. 277-85-28.**

Обшивка вагонкой, настил полов, установка балконных рам, дверей и другие работы по благоустройству помещений. Выполним аккуратно и недорого. **Тел. 243-70-96.**

Вышэйшая ўзнагарода — беларусам

Прадстаўнікі Беларусі Юлія Дзятко, Канстанцін Кузняцоў і Раду Паклітару заваявалі вышэйшыя ўзнагароды на толькі што прайшоўшым Міжнародным конкурсе балета імя Сержа Ліфара ў Кіеве.

Гэты аўтарытэтны конкурс праводзіўся трэці раз у родным горадзе сусветна вядомага танцоўшчыка, рэжысёра, харэографа Сяргея Ліфара, чыё імя непарыўна звязана з гісторыяй Парыжскага тэатра оперы. Свае праграмы ў Кіеве паказалі прадстаўнікі балетных школ Аўстрыі, Беларусі, Ізраіля, Малдовы, Расіі, Украіны, Японіі. Журы конкурсу ўзначальваў адзін з самых знакамітых харэографаў свету, былы галоўны балетмайстар расійскага Вялікага тэатра, народны артыст СССР Юрый Грыгаровіч.

У намінацыі артыстаў балету залатымі медалямі ўганараваныя салісты Тэатра музычнай камедыі Беларусі муж і жонка Канстанцін Кузняцоў і Юлія Дзятко. У кожным з трох тураў конкурсу яны выконвалі, у ліку іншых, нумары, пастаўленыя маладым мінскім балетмайстрам Раду Паклітару. Менавіта ён быў удастоены вышэйшай узнагародай ў намінацыі харэографаў, апярэдзіўшы адзінаццаць сапернікаў.

Паводле слоў Раду Паклітару, упершыню артысты беларускага балету дамагаюцца такіх поспехаў у міжнародных конкурсах. Ён нагадаў, што два гады таму тыя ж Ю.Дзятко і К.Кузняцоў заваявалі бронзавыя медалі на конкурсе імя Сержа Ліфара.

Надзея РЭПІЧ.

МЕДИЦИНА И КОСМЕТОЛОГИЯ

Республиканский центр БЕЛОФТООПТИКА Лиц. 411 МЗ РБ 28.08.97. - 28.08.2002	Консультации и профилактика болезней глаз.	232-51-94 Сурганова, 54
Свилс-Офт ул.Академическая,9 Лиц. 651 МЗ РБ 4.05.99 - 4.05.2004	Подбор мягких контактных линз. Консультации по болезням глаз.	284-27-97 284-27-97
Частный стоматологический кабинет Лиц. 38 от 27.12.94 - 27.12.99	Финское оборудование. Опытный врач. Лучшие материалы. Лечение. Реставрация цвета и формы зубов. *Скидки с 1-го ноября 40%.* Гарантия.	239-45-28 Чичерина 21-401

По вопросам размещения информации обращаться по телефону: 252-58-43

Пятница, 12 ноября

БТ

06.30 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.10 Доброе утро, Беларусь!
08.15 Политические диалоги.
08.40 Потребительская корзина. Социально-экономическая программа.
09.00 Новости.
09.10 ТВ — школе. Белорусская литература. 8-й класс. "От имени народа..." Франтишек Богушевич и его творчество.
09.40 Телебарометр. Прогноз погоды.
09.55 Уроки Н.Новожиловой.
10.20 Мультиклуб.
10.35 Усадьба. Программа для дачников.
11.00 Новости.
11.10 Новые имена.
11.20 "Кофе с ароматом женщины". Телесериал (Колумбия).
12.05 Сделано в Беларуси. ОАО "БелФА" (г.Жлобин).
12.25 Бон тон. Тележурнал моды.
13.00 Новости.
13.10 Дневной сеанс. **"Пространство для маневра".** Худ.фильм. ("Ленфильм"). 2-я серия.
14.15 Мультфильм.
14.30 "По заповедным местам Беларуси".
15.00 Новости.
15.10 Сериал для детей. **"Черный пират"** (Италия).
15.35 Мультфильмы.
16.00 Регион. Передача из Гомеля.
16.25 "Риск-версия". Телеигра.
17.00 Новости (с сурдопереводом).
17.10 "А музыка звучит..." "Эхо жаркого лета". По страницам фестиваля "Славянский базар в Витебске-99".
17.35 Наш край. Путешествие по историческим дорогам Беларуси.
18.00 Добрый вечер, Беларусь! В программе: "Разговор в прямом эфире", "Что делать?", рубрика "Зоовести".
18.40 Международные спортивные новости.
19.00 Новости.
19.15 "Сегодня с вами..." Народный артист Беларуси актер Национального академического театра им.Я.Купалы Павел Дубашинский.
19.40 Новые имена.
19.50 "Кофе с ароматом женщины". Телесериал (Колумбия).
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 Э.Григ. "Пер Гюнт". Спектакль Государственного академического театра балета (г.Донецк).
23.45 Криминальная хроника.
23.50 Белорусский хит-парад.
23.55 Хоккей. Чемпионат ВЕХЛ. "Тивали" (Минск) — ХК "Минск". 3-й период.
00.40 Новости.

ОРТ

08.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.10 Новости.
08.15 "Нежный яд". Сериал.
09.15 "Каламбур".
09.40 Процесс.
10.20 Сериал **"Пещера Золотой Розы".**
10.50 Мультсеанс: "Ох и Ах".
13.30 Программа "Вместе".
14.15 Мультфильм "Сказка о рыбаке и рыбке".
14.50 КВН-99.
17.25 Джентльмен-шоу.
17.55 Документальный детектив. "Исповедь проходимца. Дело 1999 года".
18.25 Вкусные истории.
18.35 Погода.
18.40 Поле чудес.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.45 Детектив **"Версия полковника Зорина".**
22.25 "Отель".
23.30 Триллер **"Гражданин Икс".**

РТР

06.00, 07.00, 08.00, 16.00, 18.00, 20.00, 00.00 Вести.
07.15, 23.45 Дежурная часть.
08.20, 09.00 Гомеопатия и здоровье.
08.30 Диалоги о рыбалке.
09.10 "Цыганка". Сериал.
10.00 "Лето нашей тайны". Сериал.
15.30 Мультфильмы.
16.20 "Башня".
16.55 "Комиссар Рекс". Сериал.
18.30 Сериал **"Поворот ключа".**
19.25 "Городок".
20.45 "Дураки умирают по пятницам".
22.30 "Панорама".

КУЛЬТУРА

07.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.05 Новости культуры.
07.20, 20.45 После новостей...
07.40 "Великие дворцы мира". Королевский дворец.
08.05, 21.05 "Утоли моя печали". Худ.фильм.
09.35 Поклонникам Терпсихоры.
09.50 "Америка 50-х". Док.сериал.
10.40, 16.40 "Ветер в спину". Телесериал.
11.40 "Дачники". Худ.фильм.
13.45 Мультфильмы.
14.15 "Время музыки".
14.45 "Вместе с Фафалей".
15.00, 17.30 Новости.
15.10 "Машина превращений". Телесериал.
15.40 Времена и воины. "Викинги".
16.15 Страна Фестивалия.
17.40 Очевидное-невероятное. Век XXI.
18.10 "Изысканный жест". "На день старше". Худ.фильмы.
18.20 Новое кино.
18.50 "Кумиры". Золотой софит.
19.15 Чудо-сказка.
19.50 "Профессия — оператор". Док.фильм.
20.20 Играет Ф.Кемпф.
22.35 "Кто там..." Авторская программа В.Верника.

НТВ

05.00, 05.30, 05.45, 06.00, 06.30, 06.45, 07.00, 07.30 Сегодня утром.
05.15, 06.15, 07.15 Спорт, погода.
05.20, 06.20, 17.40 Криминал.
05.35 Карданный вал.
05.50, 07.20, 16.35 Впрок.
06.35 Мультфильм.
06.50 Большие деньги.
07.45 Интересное кино.
07.55 Сериал **"Улицы разбитых фонарей".**
09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
09.25 "Русские горки". Программа М.Таратуты.
09.55 Дог-шоу "Я и моя собака".
10.30 Служба спасения.
11.30 "Старый телевизор" вспоминает...
13.35 Худ.фильм **"Пропавшая экспедиция".** 2-я серия.
15.25 Сериал **"Крах инженера Гарина".**
16.50 Сериал **"Любовь и тайны Сансет Бич".**
18.40 Герой дня.
19.00 Сериал **"Крутой Уокер: правосудие по-техасски".**
20.35 "Профессия — репортер". Евгений Матонин. "Лунные странники".
21.45 "Криминальная Россия". "Возвращение "Терминатора". Фильм 1-й.
22.15 Детектив **"Депрессия".**

TV-6

05.50, 12.05 День за днем.
07.45, 17.15, 21.45, 23.20 Дорожный патруль.
08.00, 12.00, 14.00 Новости.
08.05, 23.05 Те Кто.
08.20 "Мое кино" с Виктором Мережко.
09.00 Сериал **"Полинезийские приключения".**
10.00 ЦитаДЕНЬ.
10.05 Сериал **"В мире женщин".**
10.55 Сериал **"Первая волна".**
14.05, 16.40 Телемагазин в Минске".
14.30 Сериал **"Просто Мария".**
15.25 "Краткий курс".
15.45 "Знак качества".
16.00 "ИЗБИР.com".
16.10 Сериал **"Путешественники во времени".**
17.25 Сериал **"Следствие".**
18.15 "Шоу Бенни Хилла".
19.00 Новости дня.
19.25 "Место встречи" с А.Шараповой.
19.45 Боевик **"Формула исчезновения".**
21.30 Видеоклипы "Любишь — смотри".
22.00 ЦитаДЕНЬ.
22.10 "ОБОЗ".
23.35 "Радиохит".
00.35 Сериал **"Кувалда".**

8-Й КАНАЛ

17.45 Телемагазин.
18.00 Программа Кеннета Коупленда.
18.30 Музыкально-развлекательная программа.
20.30 Вечаріца.
20.40, 23.15 Погода на завтра.
20.45 Сериал **"Полиция Гамбурга. Южный округ".**
21.45 Свое дело.
22.05 Боевик **"Скорость падения".**
23.40 Музыкальный канал.

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: (017) 229-28-71.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: 229-29-04.
E-mail : nv@irex.minsk.by

Індэкс 63222.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, права ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае.

Рэгістрацыйнае пасведчанне №246. Нумар газеты надрукаваны з дыяпазітываў у ПП "Мэджык". Адрас: г. Мінск, вул. В. Харужай, 13. Падпісаны ў друк у 21.00. Фармат А-2. Тыраж: суботні — 61050 экз., у другія дні — 55000 экз. Заказ №1209